

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 237 (5709) 14 dekabr 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Azərbaycan-Rusiya əlaqələri bütün sahələrdə uğurla inkişaf edir

Prezident İlham Əliyev
Sergey Lavrovu qəbul edib

Səh → 6

"Azərbaycan öz yolu ilə
uğurla gedir və qarşıda duran
bütün vəzifələri icra edir"

2

YAP idarə Heyətinin
icəsi keçirilib

7

Azərbaycanın təhlükəsizliyi
prioritet siyasetdir

7

Bu gün Bakıda QDİƏT Xarici İşlər
Nazirləri Şurasının 39-cu icəsi
keçiriləcək

9

"Ermənistanda daha ciddi
qarşıdurmaları müşahidə edə
biləcəyik"

9

Ermənistanda transmilli
terrorizm təhlükəsi var

10

7

"Azərbaycan Avrasiya
təhlükəsizliyinin
mühüm elementinə
çevrilib"

7

"Beynəlxalq görüşlərin
Bakıda keçirilməsi
ənənə halını alıb"

12

Stanislav Tarasov:
"Ermənistanda inqilab
yox, dövlət çevrilishi
bas verib"

14 dekabr 2018-ci il

“Azərbaycan öz yolu ilə uğurla gedir və qarşında duran bütün vəzifələri icra edir”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2018-ci ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasimdə iştirak edib

Dekabrin 13-də Milli Olimpiya Komitəsinə 2018-ci ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasim keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak edib. Dövlətimizin başçısı tədbirdə çıxış edib. O qeyd edib ki, 2018-ci il ölkəmiz üçün çox uğurlu il olub. Bütün sahələrdə, o cümlədən idman sahəsində ölkəmiz böyük uğurlar əldə edib: “Dünyada isə bildiyiniz kimi, 2018-ci ildə bir çox təhlükeli proseslər getmişdir və demək olar ki, beynəlxalq vəziyyət daha da gərginləşmişdir. Qanlı toqquşmalar, müharibələr, etiraz aksiyaları və digər hadisələr demək olar ki, 2018-ci ilin mənzərəsinin əks etdirir.

Azerbaycanda isə sabitlik, təhlükəsizlik təmin edilmişdir. Azərbaycan öz yolu ilə uğurla gedir və qarşında duran bütün vəzifələri icra edir. Əlbette, biz dünyada gedən prosesləri izləyirik. Biz bu proseslərə bigane qala bilmerik. Çünkü həm Avropada, həm bizim regionumuzda, Yaxın Şərqdə gedən proseslər narahatlıq doğurur.

Bildiyiniz kimi, bu il Ermənistanda çox ciddi dəyişikliklər baş vermişdir. İyirmi il ərzində hakimiyyəti qanunsuz olaraq zəbt etmiş kriminal xunta rejimi çökdü və bizim dediyimizi indi erməni xalqı deyir. Kriminal, rüşvetxor rejim 20

“Bizim siyasetimiz nəticəsində Ermənistanda demoqrafik böhran yaşanır, insanlar ölkəni kütləvi surətdə tərk edir, iqtisadi inkişaf üçün heç bir əsas yoxdur”

il ərzində öz xalqını istismar edirdi və bu rejimin acı sonu məntiqə tam uyğundur. Onu da deməliyəm ki, bizim ardıcıl, məqsədyönüli siyasetimiz kriminal xunta rejiminin çökəməsində öz rolunu oynamışdır. Çünkü bizim siyasetimiz dəyişməz olaraq qalır. Nə vaxta qədər ki, bizim torpaqlarımız işğal altındadır, biz bütün imkanlardan istifadə edib Ermənistani təcrid vəziyyətində saxlayacaqıq və buna nail oluyuq.

Bizim təşəbbüsümüzle reallaşan global enerji, nəqliyyat layihələri Ermənistandan yan keçir. Bizim siyasetimiz nəticəsində Ermənistanda demoqrafik böhran yaşanır, insanlar ölkəni kütləvi surətdə tərk edir, iqtisadi inkişaf üçün heç bir əsas yoxdur, xarici sərmayə qoyulmur, onların beynəlxalq bazarlara çıxışı çox çətinləşib. Beynəlxalq müstəvidə sübut edə bilməyik ki, Ermənistana-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsində haqlı tərəf bizik. Yəni, bütün bu və başqa amillər, əlbette, bizim hərbi qüdrətimiz Ermənistani bu ağır vəziyyətə salmışdır.

İşğal edilmiş torpaqlarımızın bir hissəsinin iki il bundan əvvəl işğalçılarından azad edilməsi, o torpaqlarda Azərbaycan bayrağının qaldırılması kriminal rejime çox böyük zərbə olmuşdur. O vaxtdan bu günə qədər o ölkənin güclü olmayan dayaqları daha da laxlayaraq sıradan çıxıb.

“Azərbaycan öz yolu ilə uğurla gedir və qarşında duran bütün vəzifələri icra edir”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2018-ci ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasimdə iştirak edib

Əvvəli Səh. 2

Yəni, bu, bizim qonşuluğumuzda baş vermiş hadisələrdir. Əlbəttə, hesab edirəm ki, bu gün Ermənistan-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişesinin həlli üçün daha əlverişli vəziyyət yaranıb. Bir çox amillər bunu deməye əsas verir. İlk növbədə, bizim artan gücümüz, potensialımız, iqtisadi, hərbi, siyasi gücümüz, bəyənəlxalq mövqelərimiz bunu deməye əsas verir. Biz bu istiqamətdə öz ardıcıl siyasetimizi davam etdirəcəyik.

Eyni zamanda, Azərbaycan bu gün dünya miqyasında çox böyük hörmətə layiq olan ölkə kimi tanınır. Bizim bəyənəlxalq nüfuzumuz artır. Mən bunu dəfələrlə qeyd edirəm və bu, sadəcə olaraq sözlə deyil. Bəyənəlxalq təşkilatların Ermənistan-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı bizim mövqeyimizi əks etdirən bir çox qərar və qətnaməleri olmuşdur. İkitərəflə sazişlərimizdə bu məsəle bizim mövqeyimizi əks etdirək öz həllini tapmışdır. Avropa İttifaqı ilə tərəfdəşlik prioritətləri sənədinin imzalanması çox əlamətdar hadisə idi. Bu sənəddə göstərilir ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi, sərhədlərinin toxunlmazlığı dəstəklənir. NATO-nun Zirvə görüşündə ərazi bütövlüyü müzələ bağlı çox önemli məsələ öz əksini tapmışdır. İkitərəflə imzalanmış sənədlərdə daim bizim mövqeyimiz öz əksini tapır. Mən deyəndə ki, bizim bəyənəlxalq nüfuzumuz artır, bunu nəzərdə tuturam. Eyni zamanda, Azərbaycan xalqı

Rusiya hərbi rəhbərlərinin görüşü də mütəmədi olaraq Azərbaycanda keçirilir. Bu, çox əlamətdar hadisədir. Dünənda BMT-yə üzv olan 200-ə yaxın ölkə var və bu ölkələr arasında bu görüş məhz Azərbaycanda keçirilir. Avropada 50-ə yaxın ölkə var, ancaq bu görüş Azərbaycanda keçirilir. Neye görə? Bunun bir neçə səbəbi var. İlk növbədə, bizə olan inam. Azərbaycan çox etibarlı tərəfdəşdir, sözümüzə əməlimiz arasında heç bir fərq yoxdur, verdiyimiz hər bir sözə əməl edirik və sözümüzün arxa-

strateji tərəfdaşlıq əlaqələrimiz gündən-güne güclənir. NATO ilə bir çox programlar əsasında işləyir, Əfqanistana sülhməramlı əməliyyatların keçirilməsi üçün böyük dəstək oluruq, yardımçılar edirik və digər amillər burada rol oynayıb. Amma bir dəha Azərbaycan ictimaiyyətinin diqqətini bu məsələyə cəlb etmek istəyirəm ki, məhz Azərbaycanda bu dünya üçün çox böyük əhəmiyyət daşıyan görüş keçirilir.”

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, Azərbaycan iqtisadi sahədə bü-

ilə yekun vuraraq qeyd etmək olar ki, bu il də çox uğurlu olmuşdur, o cümlədən idman sahəsində. Idmançılarımız bizi hər il sevindirir. Bizim cəmiyyətimiz buna artıq öyrəşib. Bu il idmançılarımız tərəfindən dünya, Avropa çempionatlarında və digər bəyənəlxalq yarışlarda 800-ə yaxın medal, o cümlədən 263 qızıl medal əldə edilmişdir.

gəncləri idman bölmələrinə aparır, idmanın kütləviliyini təmin edir. Yəni, idman qələbələri, idmançılarımızın uğurları çox böyük mənə daşıyır. Buna görə biz idmançılarımıza minnətdarlıq. Eyni zamanda, onu da böyük məmənluq hissi ilə ele qeyd etməliyəm ki, bizim idmançılarımızın mütləq əksəriyyəti həyatda da, məişətdə də gözəl nü-

“NATO-Rusiya hərbi rəhbərlərinin görüşü də mütəmədi olaraq Azərbaycanda keçirilir. Bu, çox əlamətdar hadisədir”

tün vəzifələri uğurla icra edir. İqtisadiyyatımız artır, sosial məsələlər öz həllini tapır. 2018-ci ildə bir çox önemli infrastruktur layihəsi uğurla icra olunub, neqliyyat və neft-qaz sahələrində tarixi nailiyyətlər əldə edilib:

“Bütün bunları biz etmişik, Azərbaycan xalqının böyük dəstəyi ilə buna nail olmuşuq. Beləliklə,

Bu, böyük nəticədir, böyük qələbədir. Bu qələbə münasibətə idmançılarını təbrik edirəm.

Bu qələbələr, sadəcə olaraq, idman qələbələri deyil. Çünkü hər bir belə möhtəşəm qələbə cəmiyyətimizin vətənpərvərlik ruhunu artırır, Azərbaycanı dünyada güclü idman ölkəsi kimi tanıtır, Azərbaycanı təbliğ edir. Bu qələbələr

bunu yaxşı bilir ki, hətta Ermənistənün üzv olduğu, bizim üzv olmadığımız təşkilatlarda da bizim mövqeyimiz üstünlük təşkil edir və bu, Ermənistanda isterikaya səbəb olur.

Dünen Bakıda Rusiya və NATO-nun ali hərbi rəhbərlərinin növbəti görüşü olmuşdur. Bu, birinci görüş deyil. Bundan əvvəl Amerika və Rusiya baş qərargah rəisi lərinin Bakıda görüşü olmuşdur. NATO-

sında dayanırıq. Digər tərəfdən, bizə olan hörmət. Bu gün apardığımız siyaset bizə dünyada çox böyük hörmət qazandırıb, Azərbaycana çox böyük rəğbet var. Müstəqil siyaset apararaq, sözün əsl mənasında, müstəqil ölkə kimi özümüzü təsdiq edə bilmişik. Hesab edirəm ki, bu, ikinci səbəbdür. Üçüncü səbəb ondan ibarətdir ki, həm Rusiya, həm də NATO ilə bizim six əlaqələrimiz var. Rusiya ilə

munə göstərir, vətənpərvərlik, ləyaqət nümunəsi göstərir. Əlbəttə ki, idmançılar cəmiyyətdə olan hörmət çox yüksək səviyyədədir. Uşaqlar, yeniyetmələr bizim çempionlara oxşamaq istəyirlər. Bu da təbiidir. Mən əminəm ki, bundan sonra da idmançılarımız bizi, xalqımızı sevindirecəklər.

Gözel gənc nəsil yetişir. Gəncələr arasında keçirilmiş bəyənəlxalq yarışlarda da biz gözel nəticələr göstəririk. Gənc nəslin yetişməsi nəticəsində biz bu uğurları əldə edirik. Biz Rio Olimpiya Oyunlarında 18 medal qazanmışıq. Bu medalları qazanan həmin gənclərdir ki, beşaltı il bundan əvvəl yeniyetmələrin yarışlarında iştirak ediblər. Biz medalların sayına görə Rioda 14-cü yere qalxa bilmədik. Bu, tarixi nailiyyətdir. Bunu təkrarlamaq çox çətin olacaq. Onu da qeyd etməliyəm ki, növbəti Yay Olimpiya Oyunlarına hazırlıq gələn il həlledici mərhələyə qədəm qoyacaq. Əlbəttə, biz çox ciddi hazırlanılılıq ki, ölkəmizi Olimpiya Oyunlarında ləyaqətlə təmsil edək.

Bilirsiniz ki, idman infrastrukturunun yaradılması işində böyük uğurlar əldə edilib. Ancaq rayonlarda 44 Olimpiya idman Mərkəzi tikilib və fəaliyyət göstərir. Bu il bir mərkəz tikilib, gələn il isə üç Olimpiya idman Mərkəzinin tikintisi nəzərdə tutulur. Beləliklə, onların sayı 47-yə çatacaqdır.

14 dekabr 2018-ci il

“Azərbaycan öz yolu ilə uğurla gedir və qarşısında duran bütün vəzifələri icra edir”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2018-ci ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasimdə iştirak edib

Əvvəli Səh. 3

Ölkəmizdə beynəlxalq idman yarışlarının keçirilməsi ənənəyə əvvəlmiş. Əlbəttə ki, biz Avropa, İslam Həmreyyiliyi oyunlarını xatırlaya bilərik. Bu il ölkəmizdə dünya, Avropa çempionatları keçirilmişdir. Formula 1 yarışı üç ildir Azərbaycanda, Bakıda keçirilir. Bu il ve keçən il ümumi rəyə və bu məsələ ilə məşğul olan ictimai qurumların fikrini görə, bizim yarışımız - Bakı yarışı ən gözəl yarış olmuşdur. Bu da çox gözəl hadisədir. Çünkü bu da göstərir ki, bizim qəbul edilmiş hər bir qərarımız düzgün qərardır, gözəl nəticə verir.

Bilirsiniz ki, ölkəmizə turistlə-

turistlərin cəlb edilməsində xüsusi şəxsi rolü, payı var.

Azərbaycanın idman sahəsində uğurları beynəlxalq idman qurumları tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Həm Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi, həm də Avropa Olimpiya Komitəsi bizim fealiyyətimizə çox yüksək qiymət verir. Gələn il

də asan məsələ deyil. Bir çox şəhərlər bu istiqamətdə mübarizə aparır. Məhz ölkəmizin ümumi inkişafı, mövcud olan infrastruktur, idman obyektləri, gözəl Olimpiya Stadionu, gözəl oteller, təhlükəsizlik, xalqımızın qonaqpərvərliyi və digər amillər bu qərarın verilməsində rol oynayıb.

Yəni, biz inamlı irəliyə gedirik.

rim, onların problemlərini həll edim, onların gözəl çıxışları üçün şərait yaradım. Əlbəttə ki, hər bir neticə, hər bir uğur gərək qiymətləndirilsin. Ənənəvi olaraq, biz ilin sonunda idmançıları yüksək dövlət mükafatları ilə, pul mükafatları ile və mənzillərlə mükafatlandırırıq. Bu il də bu mükafatlar verilir, o cümlədən görkəmli idman nüma-

tərbiyəsinin və idmanın inkişafında xidmətləri olan və 2018-ci ildə yüksək nailiyyətlər qazanan idmançılar və idman mütəxəssislərinə mükafatlar təqdim edildi.

Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının professoru Elşad Nərimanov Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində akademiyada uğurlu islahatların aparıldığı bildirdi. Qeyd etdi ki, heyata keçirilən islahatlar çərçivəsində Azərbaycan Gimnastika Federasiyası Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının idman zalını təmir etdirib və bu zal zəruri gimnastika avadanlığı və alətləri ilə təchiz olundub. Akademianın bütün beynəlxalq tedbirlərdə iştirakına, icra olunan layihələrə verdiyi dəstəye görə birinci xanım, Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidenti Mehriban Əliyevaya minnətdarlıq edən Elşad Nərimanov ona təqdim olunan mükafata görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü bildirdi.

Əməkdar bədən tərbiyəsi və idman xadimi Elçin Zeynalov ulu öndər Heydər Əliyevi dərin ehtiramla xatırladı, onunla görüşlərini yada saldı. Ümummilli Liderin idman ictimaliyətinə hər zaman qayğı ilə yanaşdığını, bunun Azərbaycan idmançılarının beynəlxalq yarışlarda uğurla çıxış etmələrinə stimul verdiyini bildirdi. Elçin Zeynalov Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya ölkədə idmanın inkişafına və idmançılarla göstərkiləri diqqət və qayğıya görə təşəkkürlərini çatdırıdı.

Daha sonra Milli Olimpiya Komitəsinin icraiyyə Komitəsinin üzvü, MİNİATÜR KİTAP MÜZƏYİNİN təsisçisi və rəhbəri, Əməkdar inceşənət xadimi Zərifə Saləhova Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə xatır hədiyyələri təqdim etdi.

“Azərbaycan xalqı bunu yaxşı bilir ki, hətta Ermənistanın üzv olduğu, bizim üzv olmadığımız təşkilatlarda da bizim mövqeyimiz üstünlük təşkil edir və bu, Ermənistanda isterikaya səbəb olur”

İdman cəmiyyətimizin ayrılmaz hissəsidir. İdmançılarla hər zaman yüksək qiymət verilir, diqqət göstərilir. Mən 21 ildir Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti kimi həmişə çalışmışam ki, idmançılar qayğı, diqqət göstə-

yəndələrimizə 25 mənzil veriləcəkdir. Mən bir daha Azərbaycan idmançılarını əldə edilmiş uğurlar münasibətə təbrik edirəm. Əziz idmançılar, sizə yeni qələbələr, uğurlar arzulayıram.”

Sonra Azərbaycanda bədən

rin axını davam edir. Turistlərin sayı 2016-ci ildə 22 faiz, 2017-ci ildə 20 faiz, bu ilin 11 ayında 6 faizdən çox artmışdır. Düzdür, əvvəlki illərə nisbətdə artım bir qədər aşağdır, ancaq biz bilməliyik ki, baza artır. Yəni, hər il bundan sonrakı ilde bu yüksək artımı əldə etmək daha çətin olacaq. Ancaq bu istiqamətdə də çox ciddi işlər aparılır. Deyə bilərem ki, şəhərin mərkəzində keçirilən Formula 1 yarışının

Bakıda Avropa Gənclər Olimpiya Festivalı keçiriləcəkdir. Bu, gənclər arasında Avropa Oyunlarının bir növüdür. Biz bu yarışa da ciddi hazırlaşırıq. Bizdə əldə edilmiş təcrübə deməyə əsas verir ki, bu yarış yüksək səviyyədə keçiriləcək.

Gələn il tarixdə ilk dəfə olaraq, Bakıda futbol üzrə Avropa Liqasının final görüşü keçiriləcəkdir. Bu görüşü Bakıda keçirmək o qədər

Prezident İlham Əliyev paytaxtın Bakıxanov qəsəbəsində Gənclər Mərkəzinin açılışında iştirak edib

Dekabrin 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bakının Sabunçu rayonunun Bakıxanov qəsəbəsində yeni inşa olunmuş Gənclər Mərkəzinin açılışında iştirak edib. AZERTAC xəbər verir ki, Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Adil Vəliyev görülən işlər barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdi.

Gənclər Mərkəzi yenidən qurulan istirahət parkında yerləşir. Ümumi ərazisi 2,3 hektar olan parkda yenidənqurma işlərinə 2014-cü ilin sonunda başlanılıb. Bu istirahət mərkəzinin ərazisində idman meydançası və açıq havada müxtəlif mədəni tədbirlərin keçirilməsi üçün səhne quraşdırılıb. Parkda inşa olunan Gənclər Mərkəzinin üçmərtəbəli binasının qarşısında ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsi ucaldılıb.

Dövlətimizin başçısı ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi önünə gül

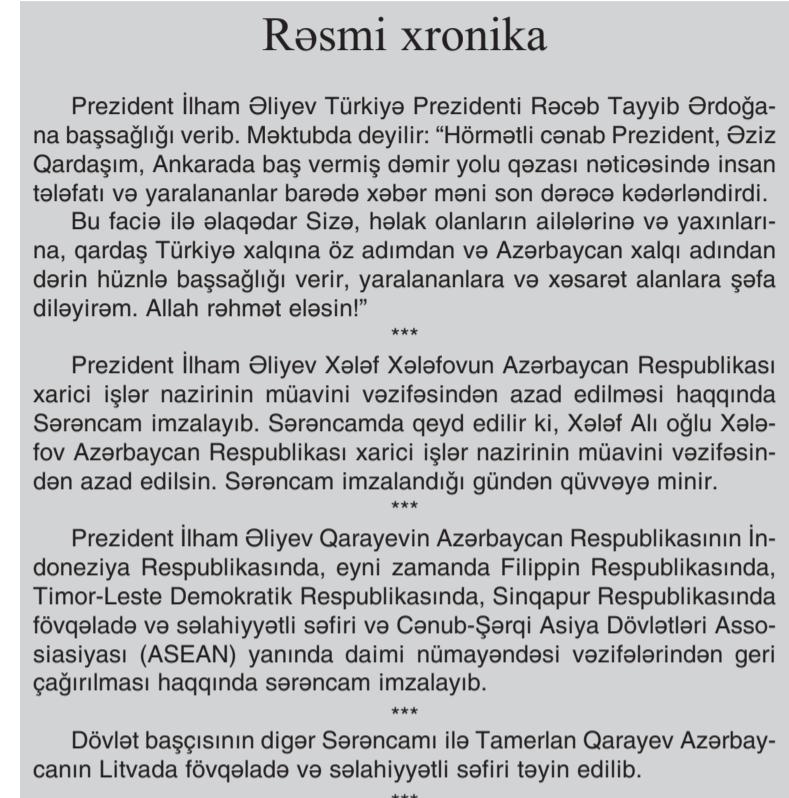

dəstəsi qoydu. Sonra Prezident İlham Əliyev Gənclər Mərkəzinin rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi və burada yaradılan şəraitle tanış oldu.

Məlumat verildi ki, Mərkəzin ümumi sahəsi 5800 kvadratmetrdir. Mərkəzin yüksək zövqle inşa edilən binasının interyeri müasirliyi ilə seçilir. Burada 300 yerlik böyük konfrans zalı yaradılıb. Zalla rayonun ictimai-siyasi, mədəni həyatı ilə bağlı elamətdar tədbirlərin keçirilməsi üçün hər cür şə-

rait mövcuddur.

Gənclər Mərkəzində Heydər Əliyev Muzeyi fəaliyyət göstərəcək. Azərbaycan tarixində müstəsna xidmətləri olan ulu öndər Heydər Əliyevin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi məqsədilə ölkəmizdə silsile tədbirlər keçirilir. Gənclər Mərkəzində Heydər Əliyev Muzeyinin yaradılması Ulu Öndərin zəngin və çoxşaxəli irlisinin gənclər arasında təbliğində və öyrənilməsində müüm rol oynayır. Muzeyde Ümummilli Liderin həyat və fəaliyyətinin

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın başsağlığı verib. Məktubda deyilir: "Hörmətli cənab Prezident, Əziz Qardaşım, Ankarada baş vermiş dəmir yolu qəzası nəticəsində insan tələfati və yaralananlar barədə xəbər məni son dərəcə kədərləndirdi.

Bu faciə ilə əlaqədar Sizə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlara, qardaş Türkiyə xalqına öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından dərin hüznlə başsağlığı verir, yaralananlara və xəsəret alanlara şəfa diləyirəm. Allah rəhmət eləsin!" ***

Prezident İlham Əliyev Xələf Xələfovun Azərbaycan Respublikası xarici işlər nazirinin müavini vəzifəsindən azad edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd edilir ki, Xələf Alı oğlu Xələfov Azərbaycan Respublikası xarici işlər nazirinin müavini vəzifəsindən azad edilsin. Sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Prezident İlham Əliyev Qarayevin Azərbaycan Respublikasının İndoneziya Respublikasında, eyni zamanda Filippin Respublikasında, Timor-Leste Demokratik Respublikasında, Singapur Respublikasında fövqəladə və səlahiyyətli səfiri və Cənub-Şərqi Asiya Dövlətləri Assosiasiyası (ASEAN) yanında daimi nümayəndəsi vəzifələrindən geri çağırılması haqqında sərəncam imzalayıb.

Dövlət başçısının digər Sərəncamı ilə Tamerlan Qarayev Azərbaycanın Litvada fövqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilib.

Prezident İlham Əliyev Neftçala rayonunun Neftçala-Xol Qaraqışlı avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının idman müteşəssislərinə "Öməkdar bədən təbiyəsi və idman xadimi" fəxri adının verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Razim Məmmədovun Bakı şəhəri Xətai Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd edilir ki, Razim İsa oğlu Məmmədov Bakı şəhəri Xətai Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilsin.

Bu cür müasir Gənclər Mərkəzinin inşası bir daha sübut edir ki, ölkəmizdə gənclər siyasetinin reallaşdırılması istiqamətində görülen çoxşaxəli tədbirlər ardıcıl xarakter daşıyır. Ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan dövlət gənclər siyasetinin davam etdirilmesi Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətində mühüm yerlərdən birini tutur. Bu gün ölkəmizdə gənclərin vətənpərvərlik, dövlətçilik prinsiplərinə, həmçinin tariximədən keçmişimizə, milli-mənəvi dəyərlərimizə rəğbet ruhunda təbiyə olunması prioritet istiqamətlərdəndir.

Sabunçu rayonunda Gənclər Mərkəzinin inşa edilmesi bu gün ölkəmizdə Prezident İlham Əliyevin tapşırıq və tövsiyələrinə uyğun olaraq, gənclərin intellektual və yaradıcı potensialının üzə çıxarılması, onların fəallığının artırılması istiqamətində məqsədönlü layihə və programların ardıcıl xarakter alındığı göstərir.

Azərbaycan-Rusiya əlaqələri bütün sahələrdə uğurla inkişaf edir

Prezident İlham Əliyev Sergey Lavrovu qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 13-də Rusiya Federasiyasının xərici işlər naziri Sergey Lavrovu qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Rusiya xərici işlər nazirini salamlayan Prezident İlham Əliyev bildirib ki, 2018-ci il münasibətlərimizin inkişafı baxımından çox məhsuldar il olub:

-Hörmətli Sergey Viktoroviç, men Sizi Azərbaycanda görməye çox şadam. Xoş gəlmisiniz. Sizin səfəriniz bizim ikitərəfli əməkdaşlığın vacib məsələlərini müzakirə etmek üçün yaxşı imkandır. Özü də bu səfər Yeni il ərefəsindədir.

Səfər bizim birgə işimizin 2019-cu il üçün planlarını müəyyənləşdirmek, həm də bu il hənsi işlərin görüldüyünü təhlil etmək üçün yaxşı imkandır. Deməliyən ki, 2018-ci il münasibətlərimizin inkişafı baxımından çox məhsuldar il olub. Yüksək səviyyədə xeyli görüşlər, o cümlədən mənim Rusiyaya sentyabrın əvvəlində rəsmi səfərim və Rusiya Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putinin sentyabrın sonlarında Azərbaycana səfəri olub. Bu səfərlər çərçivəsində biz qarşılıqlı fəaliyyətimizin çox mühüm məsələləri ni müzakirə etmişik, gələcək əməkdaşlıq yollarını müəyyənəşdirmişik. Həm də eminəm ki, uğurla həyata keçiriləcək çoxlu sayda sənəd imzalanıb. Bu, bizim münasibətlərimizə əlavə dinamika verecek.

Biz beynəlxalq strukturlarda fəal qarşılıqlı fəaliyyət göstəririk. Ləp bu yaxınlarda - bir həftə evvel MDB-nin Sankt-Peterburqda qeyri-formal sammiti keçirildi. Bu, təşkilatın üzvlərinin fəaliyyətini gücləndirmək üçün çox əlamətdar hadisə idi. Bu il aktiv fəaliyyətə başlayan hökumətlərarası komisiyanın yeni tərkibi formalaşdırılıb. Bu yaxınlarda görüşəcəklər. Həmçinin Rusiya-Azərbaycan İşgüzar Şurasının yeni tərkibi formalaşdırılıb. Yəni, biz ticari-iqtisadi əlaqələrə, investisiya programlarına dinamika vermişik. Düşünürəm ki, nəticələr çox yaxşı olacaq. Bir daha yox gəlmisiniz.

Əlbəttə, biz bu gün Ermənistən-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı məsələləri də müzakirə edəcəyik. Ümid edirəm ki, 2019-cu il nizamlanma prosesinə yeni impuls verəcək. Əlbəttə ki, münaqişənin həlli ilə bağlı ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlerindən biri kimi Rusyanın səylərinə ümidi edirik. Biz bir çox sahələrdə qarşılıqlı fəaliyyət göstəririk. Mən, həmçinin Şimal-Cənub dəhlizinin yaradılması ilə bağlı bizim fəaliyyətimizin nəticələrini məmənunluqla qeyd etmək istərdim. Biz bu istiqamətdə fəal qarşılıqlı fəaliyyət göstəririk. Müvafiq strukturlar, nəqliyyat qurumları çox məhsuldar işləyirlər. Biz bu il artıq yaxşı nəticələri görürük. Biz digər tərəfdəşlərimizlə, qonşularımızla bu layihəni mümkün qədər tez başa çatdırmaq üçün birgə səylərimizi davam etdirecəyik.

Mətbuat qarşısında qeyd etmək istədiyim son məsələ bizim humanitar əməkdaşlığımız haqqındadır. Bildiyiniz kimi, bu yaxınlarda Rusiya və Azərbaycan prezidentlərinin himayədarlığı ilə Bakıda növbəti Humanitar Forum keçirilib. Prezident Vladimir Putin Forum iştirakçılarına məktub göndərib. Bu Forum humanitar məsələləri müzakirə etmək üçün mühüm beynəlxalq meydandır.

Bir daha münasibətlərimizin bu cür təşəkkülündən məmənunluq ifadə edirəm və ümidi varam ki, gələcəkdə də belə yaxşı nəticələr olacaq. Bir daha yox gəlmisiniz.

x x x

Rusyanın xərici işlər naziri Sergey Lavrov:

-Hörmətli İlham Heydər oğlu. Son altı ayda Azərbaycanın sədrlik etdiyi Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının xətti ilə sabah Bakıda keçiriləcək tədbirlərlə bağlı bizi qəbul etdiyinizi gərə çox sağ olun. Bu vezifənin həmkarlarını tərəfindən çox uğurla yerine yetirilməsi münasibətə Sizi təbrik edirəm. Bizim mövqeyimiz ondan ibarətdir ki, bu təşkilat Qara dəniz regionunda qarşılıqlı fəaliyyət çərçivəsində birgə işimizi səfərbər etməyə davam etməlidir.

Size Vladimir Vladimiroviç Putinin en xoş arzularını və salamlarını çatdırıram. O, Sizin strateji tərəfdəşlüğünüzü irəli aparmağa imkan verən şəxsi münasibətinizi yüksək qiymətləndirir. Artıq hesablaşmışım kimi, sizin bu il alıtı dəfə keçirilen görüşünüz, son

görüşünüz, o cümlədən qarşılıqlı səfərlər zamanı əldə olunan razılışmalar yerine yetirilir. Hökumətlərarası Komissiyanın sabahki iclası da yəqin ki, sizin razılışdırınız istiqamətlər - ticarətin asanlaşdırılması, büdcə-vergi sahəsinin rəqəmsallaşdırılması, nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq, birgə müəssisələrin yaradılması, Siz qeyd etdiyiniz kimi, humanitar əlaqələr, en müxtəlif sahələr, o cümlədən bizim əməkdaşlığımızın vacib sahəsi olan Rusiya və Azərbaycanın regionları arasındakı qarşılıqlı fəaliyyətə təkan verəcək. Biz Azərbaycanla beynəlxalq arenada, BMT-də, Avropa Şurasında qarşılıqlı fəaliyyəti qiyəmətləndiririk. İndi Avropa Şurasının strukturlarında bütün üzv ölkələrin bərabər hüquqlarının temin olunduğu bu təşkilatın Nizamnaməsinin əsas qaydalarına yenidən baxılması cəhdləri var. Biz ATƏT-də də birlikdə işləyirik.

Əlbəttə, biz Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı Bakı ilə Yerevan arasında birbaşa dialoqa kömək göstərməyə davam etmək istəyirik. Bilirem ki, Sizin Ermənistən baş naziri ilə birbaşa danışığınız olub. Mənim həmkarım və dostum Elmar Məhərrəm oğlu Məmmədyarovun Ermənistən xərici işlər naziri vəzifəsini icra edən Zöhrəb Mnatsakanyanla danışığları olub. Bu gün biz əlbəttə ki, Sizin ireliyə doğru hənsi addımlar atılacağını necə dəyərləndirdiyinizi bilməkdə son dərəcə maraqlıyiq. İstəyirik ki, münaqişə ədalətli, qarşılıqlı məqbul həll olunsun. Rusiya Federasiyası həm öz səyləri ilə, həm də ATƏT-in Rusiya, Fransa və ABŞ-in daxil olduğu Minsk qrupunun həmsədr üçlüyünün üzvü kimi bu cür razılaşmaların əldə edilməsinə nail olmaq üçün elindən gələni edəcək. Bir daha bu imkana görə çox sağ olun.

Azərbaycanın təhlükəsizliyi prioritet siyasətdir

Hikmət Hacıyev: "Azərbaycan global təhlükəsizlik məsələlərinin müzakirə olunduğu strateji dialoq platforması rolunu oynayır"

Hər bir dövlətin təhlükəsizliyi regional və global təhlükəsizliklə bağlıdır. Ümumi şəkildə desək, dövlətin təhlükəsizlik siyasətinin əsas məqsədi xarici aləmlə temas zamanı ölkənin həyatı əhəmiyyətli milli maraqlarını qorumaq və yüksək səviyyədə təmin etməkdən ibarətdir.

Dövlətin milli maraqları, milli təhlükəsizliyi və nüfuzu həm beynəlxalq hüququn subyekti kimi dünyada nəzəre alınır, həm də dövlətin özünün daxili və xarici ehtiyatlarının körnəyi ilə təmin olunur. Bu baxımdan, Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyini möhkəmləndirən əsas amillərdən biri, məhz milli təhlükəsizlik sisteminin təmin olunmasıdır. Azərbaycanın milli təhlükəsizlik strategiyası Azərbaycan dövlətinin heyati vacib maraqlarını qorumağa, idarə etməye və gələcəyə yönəldirməyə istiqamətlənmiş ideyaların məcmusundan ibarətdir.

Bir məqami da vurğulamaq lazımdır ki, 2010-ci il iyunun 8-də qəbul olunan herbi doktrina Azərbaycan Respublikasının milli təhlükəsizliyinin təminatı strategiyasının tərkib hissəsidir. Herbi təhlükəsizlik sisteminin konseptual əsasını müəyyənləşdirən sənəd dövlətin, əhalinin və ərazinin müdafiyyə hazırlanması, səmərəli herbi təhlükəsizlik sisteminin yaradılması, silahlı təcavüzün dəf edilmesi ilə bağlı məsələlərə dair Azərbaycan Respublikasının mövqeyini eks etdirir.

Onu da vurğulamaq lazımdır ki, Azərbaycanın təhlükəsizliyi bütün regionun təhlükəsizliyi üçün olduqca əhəmiyyətlidir. Bu, Azərbaycanın regionda olan enerji ehtiyatlarının dünya bazarlarına çatdırılması üçün ölkənin sabit və təhlükəsiz yaşamasının təmin olunmasına yardım etmək deməkdir. Global iqtisadi layihələrdə Azərbaycan sıradan birisi kimi deyil, əsas aparıcı

dövlətlərdən birisi kimi iştirak edir.

Bütün bu faktorlar Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev tərefindən elmi-konseptual şəkildə esasları qoyulan və Möhtərem Prezidentimiz İlham Əliyev tərefindən ardıcıl və məqsədyönlü xarici siyasətə əsaslanır.

Bir məqama da toxunmaq lazımdır ki, ölkəmizin iqtisadi mövqeyinin möhkəmlənməsi beynəlxalq aləmdə siyasi çəkisinin artmasına geniş yol açır ki, bu da ən mühüm problemimiz olan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə gedən yolu yaxınlaşdırır. Hər bir ölkənin iqtisadi və siyasi inkişafı üçün sabitlik gerekdir. Bölgədə münaqişəli məsələlərin mövcudluğu regional əməkdaşlığı öz mənfi təsirini göstərir. Dünyanın ən nüfuzlu təşkilatlarının tribunallarından bəyan edilir ki, problem Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmalıdır. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi regionun iqtisadi inkişafına maneədir.

Bu gün bütün sahələrdə mühüm uğurlara imza atan Azərbaycan bu problemi yaşamasayıd, daha böyük nailiyətlərlər əldə etmiş olardı. Xalqımız Azərbaycanın bugünkü uğurları fonunda Dağlıq Qarabağ probleminin de tezliklə öz müsbət həllini tapacağına böyük əminlikle yanaşır. Çünkü xalqımız əldə olunan bu nailiyətlərdə Prezident İlham Əliyevin "hücumçu diplomatiya" xəttinə inanır.

Prezident Administrasiyasının Xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü

ri Hikmət Hacıyev sözügedən məsələ ilə bağlı deyib: "Prezident İlham Əliyev NATO Müttefiq Qüvvələrinin Avropanadakı Baş Komandani Körtis Skaparottini qəbul edərkən, qeyd olunduğu kimi, global təhlükəsizliyə aid vacib məsələlərin müzakirə edilmesi üçün bir çox ölkələr sırasından, məhz Azərbaycanın seçilməsi ölkəmizə olan hörmət və etimadın, eyni zamanda, respublikamızın regional təhlükəsizlik, inkişaf və sabitliyin təmin edilməsində oynadığı rolun və yürütdüyü müstəqil siyasətin göstəricisidir".

H. Hacıyev onu da qeyd edib ki, dost və qonşu ölkələr kimi, Azərbaycanla Rusiya arasında strateji tərəfdaşlıq münasibətləri mövcuddur. Azərbaycan və ABŞ arasındaki strateji münasibətlər təhlükəsizlik, enerji və iqtisadi sahələrdə eməkdaşlığı ehətə edir. Azərbaycan "Sülh naminə tərəfdəşliq" Programı çərçivəsində NATO-nun etibarlı və feal tərəfdəşidir, ikiterəfli eməkdaşlığın gündəliyi geniş xarakter daşıyır.

Şöbə müdürü vurğulayıb ki, Azərbaycan Respublikası, xüsusilə, Bakı şəhəri regionun "diplomatik paytaxtı" olaraq humanitar, dayanıqlı inkişaf, multikulturalizm, mədəniyyətlərarası və dinlərarası dialoq, enerji və digər məsələlərin müzakirəsi üçün beynəlxalq məkan olmaqla bərabər, qlobal təhlükəsizlik məsələlərinin müzakirə olunduğu strateji dialoq platforması rolunu da oynayır: "Azərbaycan beynəlxalq ictimalyyətin layiqli və mesuliyyətli üzvü olaraq, bu formatda görüşlərin keçirilməsinə ev sahibliyi etməklə, qlobal sülh və təhlükəsizliyin, silahlara nezət rejiminin möhkəmləndirilməsinə, beynəlxalq səviyyədə gərginliyin azaldılmasına və strateji dialoq və qarşılıqlı etimad mühitinin formallaşmasına öz töhfəsini verir".

R.HÜSEYNOVA

YAP idarə Heyətinin iclası keçirilib

Dekabrin 13-də Yeni Azərbaycan Partiyası idarə Heyətinin növbəti iclası keçirilmişdir. Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini, YAP Sədrinin müavini - icra katibi Əli Əhmədov iclasın gündəlyine daxil olan məsələlər barədə məlumat vermişdir.

Iclada Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Nəzarət-Təftiş Komissiyası tərəfindən partiyanın rayon və şəhər təşkilatlarında aparılmış yoxlamaların nəticələri barədə məruzə dinlənilmişdir. İdarə Heyəti MNTK tərəfindən yoxlama aparılmış rayon və şəhər təşkilatlarının fəaliyyəti və həyata keçirdikləri tədbirlərin qənaətbəxş hesab edilməsi barədə qərar qəbul etmişdir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının idarə Heyətinin iclasında həmçinin, YAP Gənclər Birliyinin partiyanın rayon və şəhər təşkilatlarında hesabat seçki yiğincəlarının keçirilməsi barədə qərar qəbul edilmişdir.

Akademik Cəlal Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr olunan beynəlxalq konfrans keçiriləcək

Dekabrin 17-18-də Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında (AMEA) görkəmli alim və ictimai-siyasi xadim, akademik Cəlal Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr olunan "Davamlı inkişaf namine fotosintez və hidrogen enerjisi tədqiqatları" mövzusunda IX beynəlxalq elmi konfrans keçiriləcək.

AMEA-dan AZERTAC-a bildirilib ki, Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutu, Beynəlxalq Fotosintez Cəmiyyəti və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin birgə təşkilatlığı ilə keçiriləcək tədbirdə nüfuzlu alımların fotosintez prosesinin və hidrogen enerjisinin tədqiqi ilə bağlı məruzələri dinləniləcək, müzakirələr aparılacaq. Görkəmli alimin 90 illik yubileyi münasibətilə AMEA-nın Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutunda "Akademik Cəlal Əliyev qiraətləri"nin keçirilməsi də nəzərdə tutulub.

Xələf Xələfov Nazirlər Kabinetinin rəhbəri təyin edilib

Xələf Xələfov Nazirlər Kabinetinin rəhbəri təyin edilib.

Trend-in məlumatına görə, Baş nazir Novruz Məmmədov bununla bağlı sərəncam imzalayıb. Sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev Xələf Xələfovun xarici işlər nazirinin müavini vezifəsindən azad edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Beynəlxalq görüşlərin Bakıda keçirilməsi ənənə halını alıb

Azərbaycan regionda surətlə inkişaf edən bir məkandır. Artıq uzun müddətdir ki, paytaxt Bakı beynəlxalq görüşlərin, tədbirlərin keçirilməsi üçün ən münasib, yararlı platformaya çevrilər. Bu fikirləri SIA-ya politoloq Qabil Hüseynli deyib. O bildirib ki, 2017-ci ildən etibarən Bakıda ABŞ və Rusiya, NATO və Rusyanın hərbi rəhbərliyinin görüşlərinin keçirilməsi ənənəvi hala çevrilib: "Ötən gün Azərbaycanda keçirilən beynəlxalq görüşdə də vurğulanıb ki, Bakı məhz bu xarakterli görüşlər üçün lazımı infrastruktur, əlverişli coğrafi məkana malikdir. Ölkdəki sabitlik, formalasın tolerant mühit belə tədbirlərin keçirilməsi üçün mühüm rol oynayan amillərdəndir".

Politoloğun sözlərinin görə, ümumilikdə region ölkələrini nəzərdən keçirək görək ki, Gürcüstan Qərb yönümlü, Ermənistan Rusiya yönümlü siyaset yürüdü: "Azərbaycan isə Qoşulmama Hərəkatının üzvü olaraq neytral siyaset həyata keçirir. Ölkəmiz müstəqil siyaseti ilə seçilən ölkə olduğu üçün məhz bu cür beynəlxalq görüşlərin Bakı şəhərində keçirilməsi artıq ənənə halını alıb. Düşünürəm ki, bundan sonra da belə olacaq".

"Azərbaycan Avrasiya təhlükəsizliyinin mühüm elementinə çevrilib"

A. Quliyev: "BŞ və Rusiya ali hərbi dairələrinin Global və Avropa təhlükəsizliyi məsələlərinin müzakirəsi üçün Bakını seçmələri böyük tarixi hadisədir. Super güclər Bakının üzərində təsadüfən dayanmayıblar. Onlarla bu qərarı Azərbaycanın dünya gücləri arasında balanslı diplomatiya aparmaqdə böyük səriştə sahibi olduğunun bariz ifadəsidir".

Bu fikirləri SIA-ya açıqlamasında "Bakı-Xəbər" qəzetiin baş redaktoru, siyasi ekspert Aydın Quliyev deyib. O bildirib ki, her iki super güc Azərbaycana və Prezident İlham Əliyevə sonadək güvəndiklərini göstərdilər: "Bu hədise Azərbaycanın illər boyu apardığı balanslı diplomatiyanın, Azərbaycan Prezidentinin dövlət başçısı və insan kimi malik olduğu yüksək keyfiyyətlərin məntiqi nəticəsidir: "1975-ci ildə Avropanın təhlükəsizlik sistemi və perspektivləri Avropanın özündə mü-

ehtiyac olduğu bir vaxtda gedir. Müəyyən hallarda ABŞ-la Avropanın münasibətlərinde baş verən deyişiklikləri nəzərə almaq lazımdır". A. Quliyev qeyd edib ki, Azərbaycan Avrasiya təhlükəsizliyinin mühüm elementinə çevrilib: "Bu istiqamətdə verilən töhfələrə görə Azərbaycanı üstələyə bilən ikinci ölkə yoxdur. ABŞ-la Rusiya arasında belə pozulmaz balanslı diplomatiya aparmaq hər ölkənin imkanlarında deyil. Burada diplomatik ənənə, etibarlı tərəfdəş imici, öhdəliklərə sədaqət, sülh işi üçün məsuliyyət və əlbəttə dövlət başçısının istədədi həlleddiçi rol oynayır. Bakıda əldə olunmuş və ya aparılmış ABŞ - Rusiya müzakirələrinin real nəticələri özünü mütləq göstərəcək".

Paşinyan-ermənilər üçün mini-diktator!

MƏTLƏB
Metlebsalalov@mail.ru

Mən hardan yazib harda bitirəcəyimi bilmirəm. Çünkü Ermənistanda aprel-dəki küçə “inqilabından” sonra, ən böyük siyasi faciə səhnəsi tamaşaşa qoyuldu. Bu tamaşanın da əsas “qəhrəmanı” Yerəvan küçələrində ac-yalavac ermənilərin qabağına düşüb keçilik edən Nikol Paşinyan oldu.

Açığını deyəcəm, nə vaxtsa erməni xalqının Moskva tərəfindən bu qədər alçaldıldığını heç təsəvür belə etmirdim. Amma Kreml erməniləri bu şəkilde ALÇALTDI! V.Putin yəqin Gümrü hadisələri zamanı ermənilərin rus bayrağını yandırmasına, erməni qızlarının onun portretlərini nalayıq şəkildə təhqir etmələrinə bu şəkildə adekvat cavab verir. Həm də onlar üçün biçilmiş yeni mini-diktatorla. Hami gördü ki, Moskva ermənilər üçün nəzərdə tutduğu mini-“demokrat” diktatorun qələbəsini reallaşdırmaq üçün çox da “əziyyət” çəkməli olmadı. Çünkü Ermənistana kimi Rusyanın vilayəti statusunda olan bir ölkədə, axı hansı ictimai etirazdan səhbət gedə bilərdi? Bəyəm, aprelin ortasında N.Paşinyanın arxasında düşüb Serj Sarkisyanın üstünə yürüyən bu erməni sürusu anlamırdımı ki, kim hakimiyətdə olursa-olsun, onlar ancaq və ancaq Moskvadan təbəələridir?

Ola anlayırdılar ve indi də anlayırlar. Ən azından, hər bir erməniye gün kimi aydınlaşdır ki, Ermənistana adlı dövlət, məhz Rusiyadakı çarların hesabına yaşıyib və bu gün də Kremləkilərin himayəsi ilə ayaq üstündədir. Nədir, yoxsa bunu danmaq kimi həyəsizliğa baş vuracaqlar? Onlar əla bilirlər ki, Moskva yarımcı saat rəsmən əlini ermənilərin üstündən çəksə, bu bölgədə törətdikləri terrorizm və vəhşiliyə görə tarix boyu qana boyadıqları xalqlar tərəfindən çarmixa çəkiləcəklər. Hər bir erməni ailəsi neçə əsrlərdir ki, bölgədəki “tarixi stukaçıqlarına” və törətdikləri amansız vəhşiliyə görə onları gözləməli olan CƏZADAN, məhz rusların “atalığı” ilə qurtulduqlarını hər saniyə düşünürülər. Elə bunu düşündükleri üçün də Kremlin N.Paşinyan üzərindən onları bu cur təhqir etmələrinə səslərini də çıxmırlar. N.Paşinyan Moksvanın, şəxsən V.Putinin yeni, kütə gözündə “demokrat” libasına bürünmüş mini-diktator layihəsinin məhsuludur. Daha deməyəcəklər ki, qatı diktator. Deyəcəklər mini-“demokrat” diktator. Yaziq Serj, ni-kosun gudazına getdin!

Bir anlıq yadına danışq aparmaq üçün belindəki çantası ilə Serj Sarkisyanın görüşünə gelən N.Paşinyanın apreldəki görkəmi düşdü. Qarabağda Azərbaycan dürməyi ilə böyük S.Azatoviç, o zaman dərviş libasına bürünən N.Paşinyanı gözleri bərələberə seyr edirdi. Həmin an Qarabağda azərbaycanlı körpələri və qadınları diri-dirilərən böyrəklərini orqan mafiyasına satan S.Sarkisyan, onu əvəzləyəcək şəxsin N.Paşinyan olmasına hec cürə inanmaq istəmirdi. Ən azından, dərviş libasına bürünmiş bu küçə natığının onu əvəzləməsini hec cürə həzm edə bilmirdi. Amma iş-işdən keçmişdi. Sadəcə, yarım saatdan sonra Mokvadan gələn zəngdən sonra S.Azatoviç, bəyanat yayıb N.Paşinyana qarşı sehv etdiyini və rədd olub getməyə hazır olduğunu bəyan etməli oldu.

Həmin anda S.Sarkisyanın en ölümcül zərbə, onun Moskva tərəfindən N.Paşinyan kimi bir küçə dərvişi ilə əvəzlənməsi oldu. Serjik üçün bu, əsl ölüm epizodu idi. Onu alçaltmaq üçün Moskvada bundan daha pis heç nə tapa bilmezdi. Paşinyanın “qalib gəlməsi” isə, Moskvadan onun etrafında murdar bir diktatorluq sistemi yaradıb əla faydalanağa hədəfləndiyini göstərir.

Ermənistanın qonşu dövlətlərlə münasibətləri sual altındadır

Ermənistanda növbədən kənar parlament seçkilərində qanunsuzluqlar və demokratianın kobud şəkildə pozulması hesabına qalib gələn Nikol Paşinyanın Türkiyə ilə münasibətlər barədə açıqlamaları təkcə onun deyil, ümumilikdə, erməni xisətinin təzahürüdür. Türkiyə ilə münasibətlərin normallaşması ilə bağlı yeni bir addım atmayıacağını bəyan etməklə münasibətlərin normallaşacağıni vəd edən Paşinyan, əslində, özü də bunun reallaşacağına inana bilmir.

Bəllidir ki, Türkiyə ilə Ermənistana arasındakı münasibətlər Dağlıq Qarabağ konfliktinə, daha dəqiq desək, erməni işgalçlarının işgal, zəbt və terror faktlarına görə normal deyil. Hətta bir neçə dəfə bəyan olunub ki, Türkiye qardaş ölkə Azərbaycana qarşı işgalçılıq siyaseti yürüdən dövlətlə - Ermənistana bu münaqişənin ədalətli həllinə, ermənilərin torpaqlarımızı tərk edəcəkləri vaxta qədər münasibətlər qurma'yacaq. Bir sözə, Türkiye Ermənistana qarşısında acıq-aydın şəkildə dilemma, şərt qoyub və münasibətlərin bərpası üçün Ermənistana bu şərtlə razılaşmaq məcburiyyətinə dədir.

“Türkiyə ilə münasibətlərimiz Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlıdır”, deyən Paşinyan özü də etiraf edir ki, bu münaqişənin həlli xaricində, Azərbaycan torpaqlarını tərk etməyəcəkləri, həmin torpaqları Azərbaycana qaytarmayıacaqları halda, münasibətlər barədə danışmağa cəsərəti belə olmayıçaq. Etiraf edir ki, Ermənistana Azərbaycan arasındaki münaqişə Türkiye ilə Ermənistanın münasibətlərinə təsir edir. Bu etirafların fonunda Paşinyanın timsalında hər bir erməni də yaxşı başa düşür ki, münaqişənin həllini uzamaqla Türkiye ilə münasibətləri donmuş veziyətdə saxlamaqdan başqa onların heç nəyə gücü çatmayacaq. Əks halda, yəni münaqişə həllini tapmadıqca, ermənilər Türkiye ilə münasibətləri yalnız yuxularında görə bilərlər.

Küçə nümayişcisinin hər bəyanatı, hər ifadəsi dırnaqarası erməni demokratiyası qədər gülünc və ikrəhdən doğurucudur

Maraqlıdır, “Türkiyə ilə ilkin şərt olmadan münasibətlər qurmağa hazırlıq” deyə bəyan edən Paşinyan özü də bili-bile ki, bu, ağlışığan məsələ deyil, niyə belə bir bəyanatla çıxış edir? Məgər Türkiye Ermənistana münasibətlər qurmaq üçün səbirsizlikle Paşinyanın, yaxud hansıa erməninin hazır olub-olmadığını gözləyir? Türkiyənin Ermə-

nistan nəyinə lazımdır və inqilablar, səfalət, qarmaqarıqlıq hökm sürən, tənəzzül dövrünü yaşayan, qarşılıqlı münasibətlər qurmaq üçün heç bir təbii ehtiyatlara, heç bir imkanlara malik olmayan bu ölkə münasibətlər qurmağa nə ilə hazırlıdır?

Görünür, Paşinyan hələ də küçədə verdiyi mənəsiz və əsəssiz vədlərin təsirindən çıxa bilmir və hələ də küçə eyforiyasındadır. İkitərefli münasibətlər qurmaq üçün hansıa avantüristin boşbos vədləri kifayət deyil və Türkiyə bələ avantüristlər üçün idarəedilməz külənin toplaşlığı küçə deyil ki, ağıllarına gələni bəyan etsinlər. Bu küçə nümayışcisinin hər bəyanatı, hər ifadəsi dırnaqarası erməni demokratiyası qədər gülünc və ikrəhdən doğurucudur. Çünkü yalnız Türkiyə hazır, yaxud razi olabilər və hazırlı şərtlə rəsədən tərəf Türkiyədirse, Azərbaycan torpaqları, Dağlıq Qarabağ geri qaytarılmadıqca, bu münasibətlərə razi deyilsə, Ermənistən nəyə hazır ola bilər?

Ermənistanın işgalçi tərəf olduğunu Paşinyanın gizlətməyə çalışması dünya ictimaiyyəti üçün sərr deyil və erməni xisəti artıq bütün dünyaya bəllidir

Diger tərəfdən, Nikol Paşinyan, “bu problemi həll etməyə ümidi edirik”, deməkə, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll olunacağına ümidi etdiyini bildirmək, sanki elə bir təessürat yaratmağa çalışır ki, guya münaqişənin həlli qətiyyət Ermənistandan asılı deyil və elə bil, Azərbaycan torpağı olan Qarabağın nə işgalindən xəbəri var, nə də erməni işgalçlarının bu məsələyə heç bir aidiyati belə yoxdur. Paşinyanın hər bəyanatında, hər fikrində tipik erməni xisətinin şahidi olurraq və artıq hayaların heyasızlığı bu küçə nümayışcisinin ifadələrinin timsalında nə hədd bilir, nə hüdud.

“Münaqişənin sülh yolu ilə həlli variantını güclü şəkildə dəstekləyirik”, deyən, bu sülh kimin pozduğunu, münaqişənin kim tərəfindən tərəfdildiyini, işgalçılıq siyasetini kim apardığını, soyqırımı siyasetini kimin yürütdüyünü, Xocalı kimi insanlıq dramına kimin imza atığını və erməni işgalçlarının və separatçıların bir sıra bu kimi sülhü pozan qanunsuz əməllərini bilmirmi? Er-

mənistən işgalçi tərəf olduğunu, həmisi olduğu kimi, Paşinyanın gizlətməyə çalışması dünya ictimaiyyəti üçün sərr deyil və erməni xisəti, artıq əsrlərdir ki, bütün dünyaya bəllidir. BMT kimi nüfuzlu bir beynəlxalq təşkilatın erməni işgalçılalarının zəbt etdikləri Azərbaycan torpaqlarını qeyd-şərtsiz tərk etmələri, qaćqınların öz yurd-yuvalarına qayitması bərədə dörd qətnaməsi də təsdiq edir ki, işgalçılıq siyaseti yürüdən, soyqırımına imza atan, bir sözə, sülhü pozan tərəf Ermənistəndir və bunu indi artıq bilməyən yoxdur.

Nəinki Türkiyə, bu gün bütün region dövlətləri Ermənistana münasibətlərin qurulmasına və bərpasına maraqlı deyillər

Bir halda ki, sülhü pozan, işgalçılıq siyasetini davam etdirən, terrorçuluğu və separatizmi dəstəkləyən elə Ermənistən özüdür, sülh yolu ilə münaqişənin həlli variantını güclü şəkildə dəstekləməkdənə, BMT qərarlarına etinasızlıq etmədən Paşinyan Azərbaycana məxsus Dağlıq Qarabağın geri qaytarılmasını təmin etməlidir. Təmin etməlidir ki, Türkiyə ilə münasibətlərin bərpə olunması bərədə danışmaq imkanı qazansın. Əks təqdirdə, qardaş Türkiye Azərbaycanın mövqeyini müdafiə edərək, ermənilərlə münasibətlər bərədə düşünməyəcək də. Nəinki Türkiyə, bu gün bütün region dövlətləri təhlükəsizliyinin təminatı baxımdan, bu münaqişənin həlli maraqlıdır və heç biri Ermənistənla münasibətlərin qurulmasında, bərpasında maraqlı deyillər.

Nə qədər ki, Ermənistən Dağlıq Qarabağ mənimsemək siyasetindən el çəkməyəcək, nə vaxta qədər ki, terrorçular və separatçılar Azərbaycan torpaqlarını tərk etməyəcəklər nə Azərbaycan, nə də Türkiyə ilə münasibətləri ermənilər ağıllarına belə gətirə bilərəklər. İndi hamı bilir ki, Ermənistən qonşu dövlətlərlə münasibətləri sual altındadır. Nə qədər ki, sülhün və təhlükəsizliyin təminatı edilməsine Ermənistən tərəfi dırnaqarsı yanaşacaq, qonşu dövlətlərlə münasibətləri sual altında qalacaq. Bu isə, Ermənistən inidiki marginallaşmış, bölgədə tek qalıq vəziyyətini daha da gərginləşdirəcək, daha da çətinləşdirəcək. Paşinyanın tutmuş heç bir erməni vətəndaşına qədər Qərbin və etdiyi yağlı tikəyə göz dikən heç kəs Ermənistən demokratiya oyunlarının sınaq meydancasına çevriliyini, bununla da, səfələtinin daha da dərinləşdirildiyini dərk etmək məcburiyyətindədir.

İnam HACIYEV

Bu gün Bakıda QDİƏT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 39-cu iclası keçiriləcək

Dekabrin 14-də Bakıda Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (QDİƏT) Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 39-cu iclası keçiriləcək. Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildiriblər ki, Azərbaycanın sədrliyi ilə keçiriləcək iclasda təşkilata üzv ölkələrin yüksək səviyyəli rəsmilərinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətləri iştirak edəcək.

Azərbaycanın 2018-ci il iyulun 1-dən dekabrin 31-dək QDİƏT-də sədrliyi "Bağlılıqlar vasitəsilə ticaretin gücləndirilməsi" şəhəri altında həyata keçirilir. Sədrliyimizin əsas prioritətləri arasında QDİƏT məkanında səmərəli, etibarlı və təhlükəsiz nəqliyyat və tranzit xidmətərinin göstərilmesi, kənd təsərrüfatının ixrac qabiliyyətinin artırılması və turizmin daha da inkişaf etdirilmesi xüsusi yer tutur.

Sədrliyimiz dövründə QDİƏT regionunda ve onun hüdudlarından kənarda inkişafa və ticaretin gücləndirilmesine töhfə vermek məqsədilə Bakıda nəqliyyat, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları (İKT) üzrə nazirlərin iki iclası, müvafiq olaraq cari ilin 25 oktyabr və 4 dekabr tarixlərində keçirilib. Ümumilikdə, Azərbaycanın sədrliyi zamanı xarici işlər nazirləri səviyyəsində görüş də daxil ol-

maqla dörd nazirlər, 21 tematik işçi qrupunun və xüsusi işçi qruplarının iclasları keçirilib və bir sıra işçi qruplarının (turizm, İKT, enerji) fealiyyət planları qəbul edilib. Həmçinin QDİƏT-in əlaqəli orqanlarının 10-dan çox toplantı, təlim proqramları, seminarlar və digər tədbirlər təşkil olunub. Bundan əlavə, bu müddətdə Azərbaycanın müraciətləri əsasında QDİƏT-in işinin səmərəliliyinin artırılması məqsədilə müvafiq qiymətləndirmə sənədləri hazırlanıb.

Qeyd olunanlardan əlavə, Azərbaycanın sədrliyi zamanı "QDİƏT regionunda regional ticaretin asanlaşdırılması üzrə Strategiya" və "QDİƏT-in bir pəncərə əməkdaşlığı üçün Çərçivə" sənədlərinin layihələri üzərində işin başa çatdırılması məqsədilə mü-

vafiq müzakirələr davam etdirilib. Söyügedən sənədlər regionda artan rəqabət qabiliyyətinə, eləcə də QDİƏT məkanında ölkələrin rifahı naminə ticaretin asanlaşdırılması prosesinə yeni təkan verilməsi məsələlərini özündə ehtiva edir. Azərbaycandan sonra QDİƏT-e sədrlik Bolqarıstanaya keçəcək.

Xatırladaq ki, QDİƏT Türkiye Respublikasının təklifi ilə 1992-ci il iyunun 25-də İstanbul Beyannaməsinin imzalanması ilə yaradılıb. Hazırda təşkilatın 12 üzvü var: Azərbaycan, Albaniya, Ermənistan, Bolqarıstan, Yunanistan, Gürcüstan, Moldova, Rusiya, Rumınıya, Serbiya, Türkiye və Ukrayna. Habelə, 14 dövlət və 4 təşkilat QDİƏT-də müşahidəçi statusuna malikdir.

"Ermənistanda daha ciddi qarşıdurmaları müşahidə edə biləcəyik"

ABŞ-in Yerevandakı səfirliliyi tərəfindən Ermənistana səfər edən Birləşmiş Ştatlardan vətəndaşlarına təhlükəsizlik risqləri ilə bağlı xəbərdarlıq etməsi Ermənistandakı sosial-siyasi gərginliyin həddən artıq yüksək olması ilə bağlıdır". Bunu SIA-ya açıqlamasında "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, millət vəkili Hikmət Babaoğlu deyib.

Onun sözlərinə görə, seçkinin faktiki olaraq baş tutmaması, sadəcə saxtalasdırma vasitəsilə yeni parlamentin evvelcədən hazırlanmış siyahı üzrə elan edilmesi, seçicilərin "səssiz etiraz", üsulu ilə seçkini bayat etməsi onsuza da çoxsaylı problemi olan cəmiyyəti sosial partlayış həddinə yaxınlaşdırıb. Bele vəziyyət ciddi qarşıdumaları və daxili terrorla da ha da şiddetlənə biler ki bunun üçün də Ermənistanda ciddi əsaslar və təcrübə var. İşgalçi ölkədə parlamentin güllebaran edilmesindən başlamış, en müxtəlif terror növlərinə son illerde rast gəlinibdir. Çünkü bu cəmiyyətin səciyyəvi keyfiyyətlərindən biri terrora meylli olması yaxud problemi radikal zorak metodlara həll etməyə istekli olması ilə bağlıdır. Bele olan halda əlbəttə ciddi ölkələr öz vətəndaşlaşalarını xəbərdar etməlidirlər. Ehtimal etmək olar ki, ABŞ-in ardınca bir sıra başqa sivil ölkələr də bənzər qərarlar qəbul edə bilərlər. Ancaq el-

bəttə məsələnin sosial tərəfləri ilə bərabər siyasi tərəfləri də var. Heç vaxt siyasi müvəzəni qoruya bilməyən və ciddi siyasi dairələrdə küçə siyasetçisi imicini qazanan Paşinyan

seçkidən dərhal sonra yenə növbəti anlaşılmaz bəyanatlar verməyə başladı. Onlardan biri də NATO-ya üzvlüyün Ermənistan üçün prioritet olmaması ilə bağlı idi. Həm seçkinin saxtalasdırılması, həm də birdən-birə anti-qərb əhval-ruhiyyəli hesab edilə biləcək bele fikrin səslədirilməsi kimi məsələlər də görünür ABŞ-in bele bir xəbərdarlıqetmə qərarını siyasi zərurətə çevirib. Ona görə də bundan sonra da biz Ermənistanda daha ciddi qarşıdurmaları müşahidə edə biləcəyik ki, bu da həm daxili müstəvidə həm də dövlətlərarası müstəvidə mümkün ola bilər".

Ceyhun Rasimoğlu

2019-cu ildə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Azərbaycan və Türkiyə paytaxtlarını birləşdirəcək

Amerikanın nüfuzlu CNN telekanalı Bakı - Tbilisi - Qars dəmir yolu səyahətlər haqqında təsvir və dəyişə biləcək yeni dəmir yol marşrutlarının siyahısına daxil edib. AZERTAC xəbər verir ki, CNN saytında dərc olunmuş məqalədə deyilir: "Bu il dəmir yol səyahətləri həvəskarları üçün xoşagələn olub. Yeni sürətli marşrutlar iri şəhərləri əlaqələndirir, yola sərf edilən vaxtı azaldır. Səyahətçilərin uçaşa alternativ axtarmalarından, yoxsa sadəcə qatarда daha sürətlə getmek istəmələrindən asılı olmayıaraq, bu marşrutlar səyahətlər üçün yeni imkanlar təklif edir".

Orduxanımlıqdan Şortuxanlığa...

RÖVŞƏN
rovsen.rasulov@mail.ru

Insan nə qədər özünü ucuz tutsa belə, yenə də insandır. Lakin elə insanlar da var ki, onlar ikiayaqlı olsalar belə, belələrinə insan demək, insan adlandırmak mümkün deyil. Çünkü onlarda heyvan qədər olsa belə, şüur, mərifət və qanacaq deyilan amillər mövcud deyil. Ona görə də, həmin ikiayaqlı məxluqları, sadəcə, təhqir etmək gərekdir və bu təhqirləri onların özləri tələb edirlər. Daha doğrusu, istayırlar ki, zaman-zaman onların ağızları, üzleri, ümumiyyətlə, bədənlərində mövcud olan bütün dəmə-deşikləri söyünsün. Misal üçün, Orduxanım və s. ləqəblərə sahib olan Orduxan Teymurxan kimi...

Orduxanım öz şortuluğunu necə fəda edəcək?

Həmin Orduxan ki, bu gün onun adı, eyni zamanda, Şortuxan kimi də tanınır. Bilməyənlər üçün yazmağa məcburam ki, "şortu" ifadəsi fahişənin en pis formasına deyilir. O da ola Orduxan, ya da Orduxanım..!

Avropanın küçələrində özünə qəpik-quruşa satan bu "kisi" fahişəsi"nin əməlli barədə çox yazılıb, çox deyilib. Hətta saçırzınlı Şortuxanın zamanında "suka" kimi etrafındakı insanları satması, agent kimi var-gel etməsi də hər kəsə bellidir. İşdir-qəzadır, hərgəl tutulub həbsə atılarsa, vəziyyəti naqolay olacaq. Hətta sukalıqlarına görə, növbəli şəkildə öz "şortuluğunu" fəda etmeli olacaq. Dəmir barmaqlıqlar arasında yazılımaya qanunlar da var, ona görə...

Çirkli maddə və məhlullar bu idbardan qat-qat pak və təmizdir

Əslində, bele şortuları heç torpaq da götürmür. Götürsə belə, gec-tez atır çölə ki, bu cür idbar məxluqlar onu murdarlaması. Fakt budur ki, torpaq bezən bütün çirkli mehlul və maddələri özünə hopdurur, ancaq bele murdarları, əsla... Çünkü çirkli mehlul və maddələr ondan qat-qat pak və təmizdir.

İnsan var - insan kimi yaşayır və insan kimi həyatdan köçür. Bu Şortuxan isə nə insan kimi yaşadı, nə də insan kimi ölücək. O, sadəcə, gəbərəcək. Buna öz şortuluğu qədər emin ola bilər.

DSX qaćaqmalçılığa qarşı mübarizə tədbirlərini davam etdirir

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsi və qaćaqmalçılığı qarşı mübarizə tədbirləri davam etdirilir. DSX-dən SIA-ya verilən məlumatə görə, 12 dekabr 2018-ci il tarixdə Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşun-larının "Zaqatala" sərhəd dəstəsinin Qax rayonunun Lələli kəndi yaxınlığında sərhəd zastavasının xidməti ərazisində Alazan çayının kənarında gizlədilmiş 2 ədəd bağlamada müxtəlif çəşidli 110 ədəd pirotexniki vasitə aşkar olunaraq götürülüb. Qeyd olunan faktlarla əlaqədar əməliyyat-istintaq tədbirləri həyata keçirilir.

Ermənistanda transmilli terrorizm təhlükəsi var

ABŞ-in bu ölkədəki səfirliyi vətəndaşlarını Ermənistana səfər etməkdən çəkindirən bəyanatla çıxış edib

Ermənistanda istər yerli, istərsə də xarici vətəndaşların təhlükəsizliklərinin təminatı məsələsi əsas problemlərdən biri olaraq qalmışdır. İstər öncəki hakimiyyətlər, istərsə də Paşinyan hakimiyyətində bu ölkənin təhlükə mənbəyi kimi qiymətləndirilməsi faktı əvvəlib. Əbəs deyil ki, bu günlərdə ABŞ-in Ermənistandakı səfirliyi növbəti bəyanatını yayaraq, öz vətəndaşlarını bu ölkəyə səfər etməkdən çəkinməyə çağırıb, eləcə də, Ermənistanda olan amerikalıları yeni il bayramı astanasında diqqəti olmağı tövsiyə edib. Bu barədə "armeniasputnik" in rusdilli şərh bölümündə yazılıb.

Diqqət yetirsək, görərik ki, hər halda, bu bəyanatı hansısa banan ölkəsi deyil, dünyanın siyasi hegemonu hesab edilən ABŞ-in diplomatik nümayəndəliyi yayıb. Yayıbsa, demək, ortada ciddi ve təkzib olunmaz faktlar, dəqiq məlumatlar var. Söz yox ki, ABŞ səfirliliyinin bayram ərefəsində bu kimi bəyanat yayması erməniləri ciddi şəkildə pəjmürdə edib. Daha dəqiq deşək, sözügedən bəyanatda Ermənistanda bayram öncəsi, enənəvi olaraq, cinayət dərəcəsinin sürətlə artması məsəlesi diqqət çəkir.

Daha bir sebəb isə, Ermənistandanın transmilli terror təşkilatları ilə əlaqələrinin olmasıdır. Təkcə, bir fakta nəzəralsaq, daha doğrusu, Ermənistandanın Azərbaycan torpaqlarının 20 faizini işgal altında saxlayaraq, bu ərazilimizi terrorizə etməsini, erməni, "PKK" və s. terror təşkilatlarının Ermənistandanın dəstəyi ilə işğal olunmuş zonalarda gizli düşərgələr salmasını xatırlasaq, bu zaman həmin ölkənin qaranlıq məqamlarını bir daha ortaya çıxmış olarıq. Belə olan vəziyyətdə, ermənilərin məsiş-

cinayətləri töötəmələri üçün, necə deyərlər, heç bir problemlərinin olmadığı qənaətinə də gelə bilərik. Yeni Ermənistanda cinayət töötəmək ermənilər üçün su içmək kimi bir şeydir...

O da, əbəs deyil ki, ABŞ-in Ermənistandakı dipkorpusu konkret məsələlər üzərində dayanıb. Yalnız cibgirliklər və mənzil oğurluqları deyil, eyni zamanda, transmilli terror təşkilatları ve Avropana formallaşmış, həmçinin ekstremist ideologiyası ilə qidalanmış insanlar barədə de faktlar onə sürüllüb.

Səfirliliyin bəyanatının bir bəndində vurgulanıb: "Ekstremistlərin diqqət mərkəzində, əsasən, turistlərin daha çox olduğunu ticarət mərkəzləri, hava limanları, klublar, restoranlar, ibadət məkanları və nəqliyyat bağantwortları dayanır".

Maraqlıdır ki, bu kimi sübut və dəlillər ciddi diplomatik qurum tərəfindən irəli sürülse də, ermənilər bütün bunnardan, hər nə cür olursa-olsun, özü de enənəvi tədbirləri vasitəsilə yaxa qurtarmağa çalışırlar. Hər vəchle bu faktları inkar etməyə çalışan ermənilər sözügedən bəyanata qarşı öz "sübütleri-

"ni" irəli sürürlər. Belə ki, "International SOS" deyilən səhiyyə və turizm xidmətinin, bir müddət önce, guya Ermənistani "ən təhlükəsiz ölkə" kimi təqdim etməsini, sözün esl mənasında, zorla sırrımaşa çalışırlar. Lakin unudurlar ki, bu təqdimati adı bir təşkilat onə sürüb və ABŞ kimi qlobal güc mərkəzinin onə sürdüyü bəyanatından heç vaxt dəqiq ola bilməz.

Beleliklə, təkcə bu kimi faktlar özü belə düşünməyə və qənaətə gəlməyə kifayət qədər zəmin yaradır ki, Ermənistanda dəyişmiş hakimiyyətə rəğmən, bu ölkədəki təhlükə mənbəyi qalmışdır. İstər məisət və s. tipli cinayət əməlləri, istərsə də qlobal transmilli terrorizm amilləri get-gedə dəha da artmaq təhlükəsi ilə qarşı-qarşıya qalıb. Hər halda, ABŞ-in Ermənistandakı səfirliliyi durduğu yerdə belə bir bəyanatı öz vətəndaşları üçün ictimai-leşdirməzdə. Daha dəqiq desək, ortada faktlar var.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

"Ermənistanın işğala son qoymaqdan başqa çıxış yolu qalmayıb"

Qərb tərəfindən İrana tətbiq olunan sanksiyalar iflas vəziyyətinə olan Ermənistan iqtisadiyyatını çox ciddi təsir göstərəcək. Bu baxımdan da Ermənistan tərəfindən səslənən mesajların bir neçə istiqamətə yönəldiyini deyə bilərik. Ermənistan bu fikirlərə yenə də təxribata əl atır və Türkiyənin reaksiyasını öyrənməyə çalışır". Bu fikirləri SİA-ya siyasi şərhçi Elçin Mirzəbəyli Paşinyanın Türkiyə ilə heç bir şərt olmadan birbaşa əlaqələr qurmağa hazır olduları ilə bağlı fikirlərinə münasibət bildirərkən deyib.

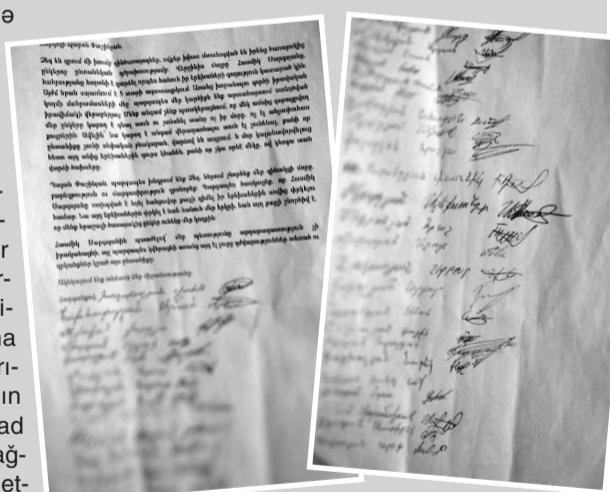
O bildirib ki, Paşinyanın növbəti dəfə belə mesajlar ünvanlaşmasının səbəbi Türkiyə-Azərbaycan münasibətlərinde hər hansı bir formada çat yaratmaq istəyi ilə bağlıdır: "Təbii ki, bu, mümkün deyil. Lakin ele bir situasiya yarana bilər ki, Ermənistan üçün yeganə çıxış yolu Türkiyə ilə münasibətlərinin normaya qoyulmasına ibaret ola bilər. Bu halda isə Türkiyə ən sərt formada Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsi məsələsini gündəmə gətirəcək. Yeni hazırlı proseslər o istiqamətdə cərəyan edir ki, Ermənistanın işğala son qoymaqdan başqa çıxış yolu qalmayıb. Bu, artıq qabarlıq şəkildə özünü bürüze verməkdədir".

Paşinyanın hakimiyyətə gəlməsinə yandırılan yaşıllı işığın təsadüfi olmadığını dileyən E. Mirzəbəyli söyləyib ki, Ermənistanda keçirilən seçkilərdə total pozuntulara baxmayaraq, nə Qərb təşkilatları, nə də MDB müşahidəçi missiyası prosesin əleyhinə hər hansı fikir səsəndirmədi: "Görünür ki, hər iki tərəf faktiki olaraq Paşinyanın hakimiyyətdə qalmasında maraqlıdır. Bu, şübhəsiz ki, regionda baş veren proseslərlə, o cümlədən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı ola bilər".

Naila Məhərrəmova

"Lragir.am": "Bu ordu ilə qələbə qazanmaq olmaz"

Ermənistan ordusu daxilində baş verən özbaşınalıq və kriminal düşmən ölkənin silahlı qüvvəlerinin məhvini sürətləndirir. O cümlədən, iqtisadi tənzəzzül, insanların ac-yalavac, səfil həyatları, həmçinin, bundan doğan cinayətlər də, bütövlükde işgalçi dövlətin ne qədər ağır durumda olduğunu sübuta yetirməkdədir. SİA İraqı.am-a istinadən xəber verir ki, bir qrup hərbi qulluqcu Nikol Paşinyana əsgər yoldaşlarının anasının həbsdən azad olunması ilə bağlı qərar qəbul et-

məsini xahiş edən məktub ünvanlayıblar. Belə ki, həbs eidiilmiş qadın öz ac uşaqlarının qarınlarını doydurmaqdən ötrü 10 min dram oğurlayıb. Hərbçilər bir ay sonra əsgər yoldaşlarının hərbi xidmətdən terxis olunacağını qeyd edərək, onun evə dönerək, nə anasını, nə də bacısını görə bilməyəcəyini yazıblar. "Ümumiyyətlə, heç evi də yoxdur, cünti ailə kirayedə yaşayırı", deyə məktubda bildirilir.

Erməni yazıçı yazır ki, hərbçilərin açıq məktubu və ictimai rakursda "kişi səhəbtlərinin" müzakirəsi Ermənistana üçün yeni məsələdir. "Belə ki, ordu uzun illər oğru qanunları və davranışları ilə idarə olunub və nəticədə hakimiyyətlə hər hansı bir məsələni həll etmək, məktub yazmaq, yoldaşlarına görə xahiş etmək "nakışılık" hesab edilib", deyə qeyd edilən yazıda o da bildirilir ki, belə bir ordu ilə qələbə qazanmaq olmaz.

Ramiz Şabanov: "Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqı faciələrdən xilas edən Lider olub"

"On beş il önce - 2003-cü ilin 12 dekabrında 12-də Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev əbədiyyətə qoşuşdu, lakin Onun bizlərə miras qoysuğu müasir, müstəqil Azərbaycan inkişaf edir və zəfərlər qazanır". Bu fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyasının Tərtər rayon təşkilatının sədri Ramiz Şabanov Ulu Öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsi anıtlarken deyib.

Onun sözlərinə görə, Dahi Şəxsiyyət Heydər Əliyevin keçdiyi heyat yolu - Azərbaycanın inkişaf yoludur: "Tarixdə elə insanlar var ki, onların həyat və fəaliyyəti bütün xalqın taleyini təyin edir. Heydər Əliyev də belə şəxsiyyətlərdən Uca Allah Onu Azərbaycan xalqına bir xilaskar kimi göndərdi. Çünkü Heydər Əliyev dahi insan və tarixi şəxsiyyət idi. Bu cür insanlar belə də yüz ilde bir dəfə doğulur. Xalq öz qəhrəmanlarını unutmur. Heydər Əliyev dövlət başçısı olub, O, ağır zamanlarda xalq üçün işiq yolu, xalqı faciələrdən xilas edən bir Lider olub".

"Heydər Əliyev sağlığında da Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri hesab edilib", deyən YAP Tərtər rayon təşkilatının sədri, həmçinin bildirib ki, O, fiziki olaraq həyatdan köcdükdən sonra xalq bu dahi şəxsiyyətə olan sevgi və hörmətinə qəlbinin bir guşəsində yaşadır: "O, hər bir azərbaycanlı üçün istedadlı ölkə başçısı, məqsədyönlü, hərtərəfli şəxsiyyət, millət atası kimi qalıb. Onun Ümummillili Liderlik zirvəsini feth etməyin kökündə ölkənin və xalqın ən ağır zamanlarda xilasedici missiyası yerine yetirərək, dövləti və milleti düzgün yola yönəltmək dayanır. Bununla yanaşı, Heydər Əliyev təbiətə yorulmaz insan idи, O, bütün həyatı boyu öz üzərində çalışıb. Allahdan Ona bəxş edilən istedadlı inkişaf etdirərək hər zaman yeniliklər öyrənməklə öz dövrünü qabaqlamağa müvəffəq olub".

Ramiz Şabanov qeyd edib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyəti illərində Azərbaycanın qazandığı bir çox uğurları sadalamaq olar, lakin burada başqa meqam var: "Əgər bugünkü Azərbaycana baxlıqdır, Heydər Əliyevin onu 20-30 il əvvəlcədən gördüyü səyləmək olar. Onun tərəfindən əsası qoyulmuş layihələr ölkənin iqtisadi və sosial inkişafi üçün əhəmiyyət kəsb etdi. Heydər Əliyev Sovet idarəetmə prinsiplərini effektiv istifadə edərək, Azərbaycanın Sovetlər Birliyinində olduğu müddətə inkişafını təmin etməyə çalışırdı. Ölkənin müstəqillik illərində də bunu davam etdi. Dahi Lider xalqının və ölkəsinin taleyində oynadığı böyük rol əsrlər boyu unudulmayıcacaq".

Rayon təşkilatının sədri vurğulayıb ki, bu gün müstəqil Azərbaycanın beynəlxalq aləmde söz sahibine çevrilmesi, daxili və xarici siyasetdə, diplomatiyada, iqtisadi və s. sahələrdə əldə edilən hər bir uğurun təməlində Heydər Əliyev izi, Heydər Əliyev siyasi kursu dayanmaqdadır. Bu siyaset Onun layiqli siyasi varisi, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

"Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Onun layiqli davamçısıdır", deyə qeyd edən Ramiz Şabanov əlavə edib ki, ölkə başçımız, Ümummillili Liderin balanslaşdırılmış siyasetini davam etdirmək, dəqiq strategiya yürüdür. Bu gün Azərbaycan xalqı öz nailiyyətləri ilə fəxr edərək, dünya iqtisadiyyatı və medəniyyətinə öz töhfələrini çatdırır: "Bəli, məhz siyasetdə az adam tapılarki, Onun Olimp zirvəsində bu qədər uzun müddət dayana, həmçinin milyonlara insanın qəlbində xoş iz buraxa bilsin. Dövlət idarəciliyində səmərəlik və müdriklik, uzaqqorənlik və peşəkarlıq, qətiyyət və yenilik, şübhəsiz ki, bu keyfiyyətlər Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevə siyasi zirvəni fəth etməyə kömək etdi, eləcə də yeni-yeni zirvələri aşmağa nəhəng stimul vermiş oldu. Azərbaycan xalqı yaşadıqca, Azərbaycan dövləti var olduqca, Heydər Əliyev siyasi kursu, Heydər Əliyev irsi də daim yaşayacaq, yaşadılacaq. Allah Ulu Öndərimizə rehmət eləsin".

Rəfiqə KAMALQIZI

Ermənistanda seçkinin əvvəlcə dən istənilən nəticəni verməsi üçün bütün addımlar atıldı, bütün rəqiblər, o cümlədən dairələr, təşkilatlar sıradan çıxarıldı, vətəndaşlar kifayət qədər qorxuduldu və bir sözlə, "seçki oyununu" oynanıldı. Seçkiləri müşahidə edən bir sıra xərici müşahidəçilər də açıqlamalarında təsdiq edirlər ki, bu növbədən kənar parlament seçkiləri kütləvi saxtakarlıqlar və incidentlərlə müşahidə olundu.

Parlament seçkilərində kütləvi qanun pozuntuları baredə saysız-hesabsız məlumatlar hələ də yayılmadıqda davam edir və qanun pozuntusu halları bitmək də bilmir. Narazılıqların sayı-hesabı yoxdur. Cox az insanın qatıldığı, əsasən, yaşlıların iştirak etdiyi seçkilərdə Respublika Partiyası 5 faizlik baryeri belə keçə bilmedi. Qərb və Rusiya arasında oyunbaşlıq eden Paşinyan ise özünü baş nazır etmek üçün bütün rıçaqlardan istifadə etdi və bir neçə ay bundan əvvəl, reallaşdırıcı dövlət çəvrilişini saxta seçki yolu ilə legitimləşdirdi.

Paşinyan bu seçkilər vasitəsilə "Ermənistən demokratiyası"nın əsl simasını bütün dünyaya göstərdi

Ermənisiyəq "demokratiya" şəraitində keçirilən seçkilərdən bundan artığını gözləmək sadələvhələk olardı. Baş, əsəssiz vədlərə xalqın inamından sui-istifadə, küçə hərəkatı sayəsində ələ keçirdiyi hakimiyetini möhkəmləndirmək üçün Paşinyanın "böyük səyətə təşkilinə çalışdı" parlament seçkiləri" ele belə də oyuna çevriləmeli idi. "Məxmeri" adlandırılaraq inqilabı uzunmüddəti mirasa çevirmek arzusu ilə hələlik, öz diktatürasını quran Paşinyan əslində, bu seçkilər vasitəsilə Ermənistən demokratiyasının əsl simasını bütün dünyaya göstərdi. "Chatham House'un" dosenti, "Qafqaz Araşdırıcıları" analitik jurnalının həmtəsisçisi Lourens Broers Ermənistənə keçirilən növbədən kənar parlament seçkilərini şərh edərkən, bəyan edir ki, Paşinyan özünün şəxsi populyarlığından

həzz alır. Jurnalın həmtəsisçisi küçə nümayışçisinin qarşısındakları, yeni rəqiblərini silib-süpürməsi faktını da gizlətmir və bunu açıq şəkildə ifade edir. L.Broers, xüsusilə qeyd edir ki, Paşinyan özünü ölkədə yeganə dominant fiqur görür.

Müşahidəçilər, hətta Ermənistən öz daxilində olan siyasi və ekspertlər belə seçkilərin biabırılıqlıdan başqa bir şey olmadığını etiraf edirlər. Ermənilər seçki oyunları barədə, qanun pozuntuları haqqında, Paşinyanın seçkini öz hakimiyətini möhkəmləndirməsi üçün saxtalaşdırıldığı faktlarını bilməyən yoxdur. Bütün dünya ictimaiyyəti bu seçki pozuntuları baredə kifayət qədər məlumatlıdır. Bütün bu faktlar, yeni seçki pozuntuları, əslində, seçkidən öncə də ictimaiyyətin nəzərindən qaca bilməzdi və bu pozuntuların beynəlxalq səviyyədə qiymətləndirilməye ehtiyacı var idi. Əfsus ki, biz bunun şahidi olmadıq. Baxmayaraq ki, Paşinyan, faktiki olaraq, seçkilərə rəqib, tək özü gedirdi və bu na digər ölkələrdəki hər xirdalığa ağız düzən ATƏT belə reaksiya vermədi və münasibət də bildirmədi. Yoxsa ATƏT kimi bir beynəlxalq təşkilat bu faktları görmürdü? Bəlkə görəmək istəmirdi? Amma hər bir halda, bu adıçəkilən təşkilat və onun nüfuzu üçün qənaət-bəxş deyil.

ATƏT artıq öz nüfuzunu çoxdan sıfırda endirib və bu seçkilər həmin təşkilatın mahiyyətini ifşa etdi

Beynəlxalq təşkilatların, eləcə də, ATƏT nümayəndələrinin gözü qarşısında Ermənistənə keçirilən seçkilərdə total saxtakarlıqlar törədildi, seçicilər təhqir olundu, döyüllərək, məntəqələrdən uzaqlaşdırıldılar. Bütün bunlar, bir daha təsdiq etdi ki, Ermənistən seçki keçirmək gücünə və imkanına malik deyil. Söhbət etdiyimiz müsahibələrimiz baş vərən kütləvi seçki saxtakarlıqlarının Ermənistən yedək dövləti olduğunu və siyasetdə olanların xalqla hörmətsiz davranışlarını bildirdilər.

Millət vəkili Eldəniz Səlimov:
"Paşinyan xalqının deyil, "başqaları"nın qulluğundadır"

- Harada qaldı haqq, ədalət, insan haqları və demokratiya? Ermənistənə keçirilən növbədən kənar parlament seçkiləri, əslində, seçki deyildi, seçki məzəhəkəsi, seçki şousu idi. Bura da esl seçkidiñən əsər-əlamət belə yox idi. Bu "seçkilər" Ermənistən tarixinə biabırılıq, saxtakarlıq nümunəsi və qara ləkə kimi düşəcək. Seçicilərin heç 50 faizi belə səsverməyə gəlmədi, seçkiləri, belə demək mümkünsə, boykot etdi. Bunu onların Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri de açıqlamasında vurğulayaraq, demişdi ki, seçci fəallığı cəmi 48,63 faiz təşkil edib. Seçicilərin daha çox yaşadığını, mə-

ATƏT-in timsalında beynəlxalq qurumların ikili standartları ifşa olundu

Ermənistənə keçirilən seçkilərlə bağlı dünənin müxtəlif mərkəzləri, seçkilərin neticələrini dəyərləndirən beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən ATƏT obyektiv mövqə ortaya qoymalıdır. Səsverme günü belə, ən müxtəlif təzyiq və təhdid dolu çağırışların müşayiəti ilə keçirilən seçkilərə obyektiv münasibət bildirilməlidir. Bu, əslində, həmin təşkilatların missiyası ölməqla yanaşı, eyni zamanda, borcudur da. Bundan boyun qaçırmaları qəbul edilməzdir və əks təqdirdə bu həmin təşkilatların öz nüfuzuna xələl getirə bilər.

Onsuz da, ATƏT dediyimiz təşkilat, artıq öz nüfuzunu çoxdan sıfırda endirib və bu seçkilər həmin təşkilatın mahiyyətini ifşa etdi. Nəzərəalsaq ki, bir vaxtlar ATƏT respublikaçıların seçildiyi, Serj Sarkisyanın prezident təyin edildiyi seçkiləri qənaət-bəxş hesab etdiyi halda, bu seçkilərdə sözügedən partiya heç 5 faiz belə səs toplaya bilmirsə, bu fakt ATƏT-in mahiyyətini ortaya qoymur. Belə nəticə çıxır ki, ya respublikaçıların seçkisi qondarma olub, ya da bu seçkilərdə respublikaçılar qarşı haqsızlıqlar, qanun pozuntuları tətbiq olunub. Üçüncü bir variant mümkün süzdür. Çünkü erməni xalqının bir qədər önce, böyük səs çoxluğu ilə seçdiyi partiaya indi 5 faizdən az səs vermiş, yaxud, indi 5 faizdən az səs toplayan partiyanın əvvəlki seçkilərdə böyük səs çoxluğu ilə qələbəsi bir-birini təkzib edən faktlardır.

Beynəlxalq qurumların və təşkilatların hələ də susması, mövqə bildirməməsi ikili standartlar tətbiq edildiyini təsdiq edir

Maraqlıdır, bir çox ölkələrdə keçirilən seçkiləri feal şəkildə izləyən və əldə olunan neticələrlə bağlı operativ xəbər verməyə alışan ATƏT-in timsalında digər nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar da Ermənistəndəki seçkinin neticələrinə dair mövqelərini hələ də

açıqlamayıblar. Ermənistənə bağlı məsələlərdə biz yenə də beynəlxalq təşkilatların gözləmə mövqeyində olduğunu görürük. Halbuki Azərbaycanla bağlı onların rəyi, özü də ədalətsiz rəyi daha tez olurdu. Təəccübüldür, Ermənistən öz daxilində olan siyasi lər və ekspertlər seçkinin biabırılıqla baş tutduğunu etiraf etdikləri halda, beynəlxalq qurumlar niyə hələ də susurlar və bu susqunluq, bu müşahidəçi mövqə ikili standartların tetbiqindən başqa nə ilə izah edilə bilər?

Erməni politoloqu Şahnazarov özü də etiraf edir ki, Ermənistən tarixində hələ bu cür biabırıcı seçki keçirilməyib. Şəxsən erməni siyasetçilərinin bele qənaətinin fonunda beynəlxalq təşkilatların susqunluğu təəccüb doğurmaya da bilməz. Ona görə təəccüb doğurmaya bilənlər ki, bir-birindən qisas almağa çalışan qrupların, cinayətlə, başqasının torpağını qəsb etmək məşğul olanların mübarizəsinin ədaləti və demokratik ola bilməyəcəyini, başda ATƏT olmaqla, bütün beynəlxalq təşkilatlar çox yaxşı bildikləri halda, susurlar. Susduqları təqdirdə isə sanki fərqlidə deyillər ki, öz reputasiyalarını belə zərər altına alırlar.

Bütün hallarda, dünya ictimaiyyəti Ermənistənə münasibətde fərqli mövqənin ortaya qoyulduğunu şahidi olur. Bunun isə, ikili standartların tətbiqi kimi yeganə adı var. Azərbaycanda keçirilən şəffaf və ədalətli seçkilərə hər fürsətdə qara yaxmağa çalışan beynəlxalq qurumların və təşkilatların hələ də susması, müşahidəçi kimi özünü aparması, mövqə bildirməməsi ikili standartlar tətbiq edildiyini təsdiq edir. Bəzi beynəlxalq qurumların məsələyə obyektivlik prizmasından deyil, öz maraqları kontekstində yanasdığını isbat etməyə ehtiyac da qalmır. Çünkü əks halda, ATƏT-in timsalında həmin qurumlar bu vaxta qədər çoxdan hesabat hazırlamış olardılar. Bir sözlə, Ermənistəndəki seçkilərdə ATƏT-in timsalında beynəlxalq qurumların ikili standartları ifşa olundu.

İnam HACIYEV

"Heç vaxt Ermənistən xalqı uğur qazana bilməyəcək"

Kunlaşlığı Yeravanda belə seçci passivliyi müşahidə edilib. Bunlar hələ rəsmi statistikadır, şirişdilmiş rəqəmlərdir. Əslində isə, bu faizdən aşağıdır. Seçici fəallığının həddindən artıq aşağı olmasına səbəbləri də məlumdur. Bu, insanların köhne və yeni hakimiyətə inamsızlığından ireli gelir. İllerdir ki, xalqı boş vədələrlə aldadən terrorçu, eliqləri cinayətkar Sarkisyan rejimindən sonra hakimiyətə gələn Paşinyan şirin vədlərlə öz şəxsiyində "lider" obrazı formalasdırmağa çalışdı. Ancaq onun 7 aylıq hakimiyət dövrü gösterdi ki, Paşinyan xalqının deyil, "başqaları"nın qulluğundadır. Paşinyan Ermənistəndən, ermənilərdən dərəcədən çox başqalarına, onu inqilab və əvvələşmə yolu hakimiyətə getirənlərə xidmət edir. Bu insanın özünün şəxsi-müstəqil mövqeyi belə yoxdur. Bu gün bir söz deyir, sabah başqasını. Bu gün atlığı addımla sabah ziddiyət edəcək başqa bir addım atır. Belə olan halda, cinayətkar xuntadan- sarkisyanlardan, koçaryanlardan bezənlər, nicatı Paşinyan da görüb, qisa zamanda xəyal qırıqlığına uğrayanlar dəha ne etməli idilər ki? Təbii ki, seçkilərə inamsızlıq nümayiş etdirməlidilər və etdirdilər də. Seçkilərdə çox ciddi saxtakarlıqlar və qanun pozuntuları baş verdi. Yenə də deyirəm ki, əslində, buna seçki də demək olmazdı, seçkinin işartiləri belə yox idi. Amma oynanılan "seçki oyunu" da çox biabırılıqla səhneləşdirildi və məzəhəkəyə çevrildi. Belə olan halda, haradır Azərbaycanda keçirilən şəffaf, ədalətli seçkilərə hər fürsətdə qara yaxmağa çalışan xərçi havadarlarının hərbi-siyasi dəstəyi ilə

üçün Ermənistənə baş verən biabırılıq reaksiya vermirlər, hesabatlar yarmırlar? Niyə Azərbaycana başqa cür-ikili standartlarla, Ermənistənə isə ayrı cür yanaşır, onun etdiklərini görməzdən gəlirlər? Harada qaldı onları bar-bar bağırıqları haqq, ədalət, insan haqları və demokratiya? Yenə niyə gözləri yumulub onları? Bu baxımdan, hesab edirəm ki, beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən, ATƏT və digər qurumlar Ermənistəndəki seçki saxtakarlığına lazım olan qiyməti verməlidirlər. Bütün dönya gözü qarşısında baş verən qanun pozuntuları, seçci passivliyi, şirişdilmiş rəqəmlər və müxalifətin, xalqın etirazı beynəlxalq təşkilatların hesabatlarında öz əksini tapmalıdır. Artıq oyun oynamaya, ədalətsizliyə, haqsızlığa, saxtakarlığa göz yumulmasına son qoyulmalıdır.

Millət vəkili Fəzail İbrahimli:
"Ermənistən özüne bir çıxış yolu axtarır "

- Paşinyan küçədən baş nazir vəzifəsinə yüksəldiyi zaman ona bəslənilən ümidi dərhal etdi. Ermənilər başa düşdülər ki, Paşinyan ancaq meydandan düşündür. Bu baxımdan, seçkilərdə ona dəstək vermədilər. Paşinyan keçmiş xələflərinin, xüsusi ilə də, işğal altında olan Dağılıq Qarabağ məsələsinde onların səhvlerini təkrarlayır. Nəzərə alırsak lazımdır ki, Koçaryan-Sarkisyan rejimi xərçi havadarlarının hərbi-siyasi dəstəyi ilə

Dağılıq Qarabağı işğal etsələr də, erməni xalqı da Dağılıq Qarabağ klani tərəfindən işğal olunmuşdur. İşğaldan qurtarmaq üçün Paşinyan və yaxud da başqa bir "yan" ortaya çıxışındı, xalq onun ardına gedəcəkdi. İndi Paşinyan bir az cesərət tapdı və çıxdı ortalığı. Ancaq qisa bir müddət ərzində, xalq gördü ki, bu insa heç bir ümidi və etibar yoxdur. Xalq kimə səs versin, hansı adamlara dəstək olsun? Yeni seçkilərdə insanlarin seçkide fəallıq göstərməməsi hakimiyət iddiasında olan Paşinyana inamsızlıqla bağlıdır. Digər məqam isə, Koçaryan-Sarkisyan cütlüyü ilə bağlıdır. Xalq onları arxivə atdır. Artıq onlar arxivdən çıxa bilməzler. Yeni hansısa qüvvə onları yenidən siyasetə qaytara bilməz. Xalqın inam və etibarını qırın, Qarabağ işğali üzərində hakimiyətə gələn və sonda Ermənistən özünü işğal edən adamlar siyasi cəhətdən məhv olundular. Ona görə də, onlara inam sarsılıb. Bir sözlə, bunların hamısı artıq tarixin arxivinə atılmış adamlardır. Ümumiyyətə, Ermənistən özüne bir çıxış yolu axtarır, erməni xalqı başa düşür ki, aparılan siyaset doğru olmayıb. Həyata keçirilən işğal erməni xalqının xeyrinə olmayıb. Bu illər ərzində beynəlxalq kəmərlərdən kənarda qalmaq və xalqın millətin dilənci vəzifətinə düşməsi xalq artıq düşüməyə vadar edir. İndi xalq öz liderini axtarır, Ermənistəndə yalnız o adamlar, o kəs, o insanlar erməni xalqının etimadını qazana biləcəklər ki, onlar başa düşməlidir ki, işğalçılıq siyasetindən əl çəkilməlidir.

GÜLYANƏ

Emənistanda seçki fiaskosu

Paşinyana AĞIR ZƏRBƏ: Ermənistanda seçki fiaskosu

Dekabrin 9-u Ermənistanda növbədən keçirildi və elə həmin gün Ermənistanda "zələzələ" baş verdi. Bu-nu seçkilərə qədər dəfələrlə qeyd edirdik və baş verdi. Nikol Paşinyanın rəhbərlik etdiyi "Mənim addımım" blokunun qələbəsi ilə başa çatan parlament seçkiləri ən az seçici fəallığı ilə bu ölkənin tarixinə düşdü. Belə ki, seçkilərə ermeni seçicilərin 50 faizindən azı qatıldı. "İravunk" qəzeti yazır ki, seçkilərə cəmi 48,63 faiz seçici qatılıb: "Bu, Ermənistanda seçki tarixində ən aşağı göstəricidir. "Məxməri inqilab"dan sonra Nikol Paşinyan ciddi zərbə aldı. Çünkü seçicilərin yarısı onun parlamentini dəstəkləmər. Bu, o deməkdir ki, yeni hakimiyətin tənqidləri çox olacaq. Paşinyan "məxməri inqilab"ın nəticələrini bərkitmək üçün müxtəlif yollara əl atə bilər".

Qəzet qeyd edir ki, heç bir rayon və şəhərdə seçici fəallığı 50 faizi keçməyib. "Gümrüdə cəmi 39,22 faiz, Vanadzorda 46,66 faiz seçici seçkiyə gəldi. İrəvanın da heç bir rayonunda seçicilərin 50 faizdən çoxu seçki məntəqələrinə gəlmədi. Hərçənd, "Mənim addımım" bloku 550 min dollarlıq seçki kampaniyası keçirmişdi. Bütün bunlar "məxməri inqilab"ın ümumxalq istəyi olmadığını sübut etdi", - deyə qəzet yazar.

Paşinyanı qarşıda 3 çətin vəzifə gözləyir"

Ermənistanda keçirilən seçkilərlə bağlı münasibət bildirən politoloq Elxan Şahinoğlu bildirib ki, bu, Ermənistandan müstəqillik tarixində seçicilərin ən az iştirak etdiyi seçki kimi tarixe düşdü: "İki ermənidən biri seçkiyə getməyib. Bəs niyə belə aşağı fəallıq olub? Bu, Ermənistandakı keçmiş seçkilərin kütləvi saxtakarlıqla keçdiyinə işarədir. Keçmiş prezidentlər və hakim partiya administrativ resursdan geniş istifadə edir, seçki günü rəqəmləri işşirdirdi. İndi isə seçki məntəqəsinə nə qədər seçici gəlib o qədərinin də statistikası aparılıb. Belə çıxır ki, əvvəlki illərdəki seçici passiviliyi daha böyük miqyasda olub".

Politoloq onu da vurğulayıb ki, Nikol Paşinyan qısa müddət ərzində, təkbaşına hökuməti formalasdıracaq: "Ancaq onu qarşıda 3 çətin vəzifə gözləyir. Görək öhdəsindən necə gələcək? Belə ki, Dağılıq Qarabağ münəqışının həllində addim atmasa, cəbhə bölgəsində vəziyyət gərginləşəcək, üstəgəl Qarabağdakı girovlarımızın "hamının hamıya" dəyişdirilməsini uzada bilməyəcək. İkinci, iqtisadi isləhatlar aparmaq üçün əlavə vəsaitə ehtiyac var, o biri tərəfdən də, Ermənistandan artan xarici borc problemini həll etməlidir, üçüncü isə, xarici siyaset kursunu müyyənləşdirməlidir".

Paşinyanın seçki "oyunu" faktları, dəlillər...

Bunu "oyunun" dekabrin 9-da keçirilən seçkilər zamanı ortaya çıxan faktlar da təsdiqlədi. Belə ki, seçkilərdə qələbə qazanan baş nazir səlahiyyətlərinin icraçısı Nikol Paşinyanın qardaşı oğlu, qaynı, dostu və həkimi, hətta bərbəri parlamente üzv seçiliblər. Yeni parlamentin cinayet tövətməsi üzündən həqqında məhkəmə prosesi davam edən iki nəfər üzvü var. Neticələrə görə seçkide adları seçici siyahısında olanların 50 faizdən azı səs verib. Sarkisyanın seçki fokusları nəticəsində seçici sayı sünü artırılmışdı, bunun üçün xaricə köçənləri, orada yaşayınları seçici kimi siyahida saxlayırdılar.

Ermənistanın əhalisi 2018-ci ilin iyul ayının 1-ne (yeni yeni hökumətin hesablamalarına görə) 2 mln. 969 min 800 nəfərdir. Ermənistanda Seçki Komissiyasının məlumatına görə, ölkədə, güya 2 mln. 592 min 481 nəfər seçici var. Adı məntiqə görə, 2,9 mln. əhalisi olan ölkədə 2,6 mln. seçici, yaşı 18-dən aşağı cəmi 300 min nəfər ola bilməz. Demək, Paşinyanın seçkilərə Sarkisyan dövrünün saxta siyahıları ilə gedib və 100 minlərlə "seçici" şüşərtməsi var. Seçki bu şüşərtmə (pripiska) sayəsində qazanılıb.

Politoloq Qabil Hüseynli sözügedən məsələyə münasibət bildirərək vurğulayıb ki, Ermənistanda, birmənalı olaraq, qərbyönümlü qüvvələr hakimiyətə gəldi: "Küçə inqilab

bı nəticəsində hakimiyətə gəlmış Paşinyanın statusunu legitimləşdirə bildi. Digər gözənlənməz fakt ondan ibarətdir ki, Paşinyanın "Mənim addımım" bloku ilə yanaşı, parlamente cəmi 2 partiya keçdi. Hər iki partiya ("Çiçəklənen Ermənistən" və "İşləqli Ermənistən") qərbyönümlüdür. Bu, artıq perspektivdə Rusiya ilə müəyyən qarşidurmaların xəbər verir. İrəvanla Moskva arasında gərginlik artacaq".

Politoloq Arzu Nağıyev bildirib ki, Ermənistanda insanlar Paşinyan hakimiyətinə o qədər də inanmir və seçkilərin qeyri-səffaf keçirildiyini bildikləri üçün səsvermədə iştirak etmədilər: "Digər səbəb də, Paşinyanın dövlət idarəciliyində səriştəsizliyi, mitinq siyaseti ilə dövləti idare etmək istəyidir. Bundan başqa, əsas məqam kimi, Qarabağ klanının neytrallaşdırılması və Bako Saakyanın radikal milletçi qruplarla əvəz etmək istəyidir. Paşinyan özünü baş nazir etmək üçün bütün riçaqlardan istifadə etdi. Qərb və Rusiya arasında oyunbazlıq, KTMT-yə qarşı çıxaraq onun nüfuzuna xələf getirmək, Xaçaturovun geri çağırılması, Köçəryanın həbsi, Dağılıq Qarabağın sefərlər, Rusiya eleyhinə bəyanatlar, Rusiya şirkətlərinin yoxlanması və böyük yeyinti faktlarının ortaya qoyulması kimi variantlar Paşinyanın əsas kredosu id".

A.Nağıyev onu da bildirdi ki, Kreml, hələlik, təmkin göstərir: "Bilir ki, əsas məsələ Paşinyanın bu qış keçirmək üçün atacağı addimlarla bağlıdır: "Bu, çox çətin bir məqamdır. Bəzi qubernatorları seçki ərefəsində dəyişmək de bir siyasi gediş idi. Nəyin bahasına olursa-olsun, yazda seçki keçirmək Paşinyanın əsas arzusu idi. Paşinyan seçkinin "demokratik" adlandırsa da, Respublika Partiyası onlara edilən təzyiqləri ön plana çəkir. Məhz Koçəryanın həbsini də bununla əlaqələndirir, baxmayaraq ki, Koçəryan bununla gələcəkdə milli qəhrəman obrazı yaratmağa çalışır. Yəni Paşinyanın, doğrudan da, çətin günləri başlıyır, bu bütün istiqamətlərdə olacaq, hem də ən çətin problem olan Dağılıq Qarabağ məsələsinin həllində. Bu düyüni açmağa cəhd göstəriləndə, o, hiss edəcək ki, bütün regional aktyorların da maraqlı nəzərə alınmaqla proses getməlidir, tək tərəxi yalanları ortaya atıb onun əsirinə əvvəl mələkələr heç nəyə nail olmaq olmaz".

Bələliklə, bütün bu faktlar, onu deməyə əsas verir ki, Ermənistanın yalançı demokratiya oyunları onun özünü böyük dövlətlərin siyasi oyunları girdəbənda oyun topu olmağa dülər edəcək.

A.SƏMƏDOVA

Stanislav Tarasov: "Ermənistanda inqilab yox, dövlət çevrilişi baş verib"

Ermənistanın yeni hakimiyətinin - Nikol Paşinyan idarətinin anti-Rusya xarakterli siyasetləri Kremlin qəzəbinə tuş gəlib və son günlər erməni lobbisinin Rusya təmsilçiləri bu ölkəyə qarşı müxtəlif səpgili ittihamlarla çıxış edir, mövcud idarətə tövsiyələr ünvanlaşdırırlar.

Əbəs deyil ki, bir neçə gün önce, Konstantin Zatulinin erməni hakimiyətini sərt tonda ittiham etməsi və Ermənistanın məhz Rusyanın sayəsində ayaqda qaldığını xatırlatması qarşı tərəfi qıcıqlandırıb. Ermənistan media-sında ard-arda səslənən Rusiya eleyhine çıxışlar necə deyərlər, vüset alıb. "Ermənistanın daxili işlərinə burnunu soxma" tipli yazı və məqalələrdən de açıq-aydın görünür ki, bu ölkə özü özünü dalana dırayıb və yalnız media vasitəsilə cavab verməyə güc tapır.

SIA xəbər verir ki, bu arada, armenianreport saytında növbəti anti-Rusya xarakterli yazı dərc olunub və orada Rusyanın erməni lobbisinin təmsilçiləri K.Zatulin və Stanislav Tarasov hədəfə götürüüblər. Buna səbəb isə ar-

tıq rusiyalıların tövsiyədən hədələrə keçməsidir. Xatırladaq ki, politoloq S.Tarasov da Zatulin kimi "Lazerev klubu" deyilən neoerməni təşkilatının üzvüdür və Paşinyan hakimiyəti bu "klubu" ciddi qurum kimi sayır. Daha doğru desək, bu "klubun" üzvləri kimi Ermənistanın sabiq prezidentləri Serj Sarkisyan və həbsə atılmış Robert Koçəyan da çıxış edirlər. Bu və digər məsələlərdən dolayı rus ermənipərəst siyasi dairələrinin mövcud Paşinyan hakimiyətinin anti-Rusya meyllərinə qarşı çıxmaları Ermənistanın necə deyərlər, çalxalamaga başladıb. Məsələn, Tarasov Ermənistanda keçirilmiş erkən parlament seçkiləri ilə bağlı deyil ki, bu seçimlərin nəticələri əldə edilmiş nəticələr və seçici iştirakı baxımından narahatlıq yaradır.

Daşkəsəndə səyyar görüşlər davam edir

Dünən Daşkəsən rayonunun Zağalı kəndində növbəti səyyar görüş keçirilib. Rayonun rehbər nümayəndələrinin və kənd sakinlərinin iştirak etdiyi görüşdə Daşkəsən rayon icra hakimiyətinin başçısı Əhəd Abiyev çıxış edərək regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramının icrası çərçivəsində Daşkəsəndə həyata keçirilən layihələrdən danışıb. Rayon rəhbəri, həmçinin, turizm imkanları böyük olan Zağalı kəndi ərazisində aparılan abadlıq-quruculuq işlərindən, kəndin qazlaşdırılmasından, elektrik təchizatının əsaslı surətdə yeniləşdirilməsindən səhəbet açıb. Bildirib ki, qış aylarında güclü qar və külək elektrik enerjisinin verilmesində fasılələr yaradırdı: "Bununla bağlı elektrik naqıllarının SİP kabellərlə əvəzlənməsi və dağacların dəyişdirilməsi bu kimi problemləri artıq arxa-da qoyub".

Ə.Abiyev, xüsusilə, diqqətə çatdırıb ki, Prezident İlham Əliyevin 2 aprel 2012-ci il tarixli Sərəncamı ilə 3 min nefərdən çox əhalinin yaşadığı 13 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Zağalı-Kollu avtomobil yolunun tikintisinin yüksək səviyyədə aparılaq, başa çatdırılması nəticəsində, kəndin bu sahədə olan problemi tam həllini təpib, insanların gedisi-gelişi asanlaşır, ərazidə yeni iş yerlərinin yaranmasına, kənd camaatının daha yaxşı yaşamasına, turizmin inkişafına və təsərrüfatların genişləndirilməsinə şərait yaradılib.

Daha sonra sakinlərin bir sıra problemlərlə bağlı müraciətləri dinlənilib.

Rayon rəhbəri qaldırılan problemlərlə bağlı cavabdeh təşkilatlara müraciət olunduğunu və problemlərin həlline çalışdıqlarını söyləyib. Sonda kənd sakinləri yaradılan bu firavan yaşayışa və qayğıya görə, ölkə Prezidenti İlham Əliyev Cənablarına öz minnətdarlıqlarını bildiriblər.

R.HÜSEYNOVA

Onun sözlerine görə, vəziyyət hətta tehlükəlidir, belə ki, inqilabçılar tərefindən formalasdırılmış parlament ictimaiyyət tərefindən dəsteklənməyəcək, hərgəl ölkədə ciddi isləhatlara başlamasalar və s. "Neyə görə seçici iştiraki ağaçdır? Ona görə ki, etirazçı elektoratın bir hissəsi sadəcə, seçkilərde iştirak etmədilər. Niye imtiyətələr? Ona görə ki, ümidsizliklə yanaşı, bu inqilaba qarşı inamsızlıq yaranır. Yəni bu cür iştirak mənim baxışma görə göstərir ki, inqilab baş verməyib, sadəcə dövlət çevrilişi olub", deyə Tarasov Paşinyan hakimiyətinə dəyə bileyək ən sərt silləni vurub.

Ermənilər Tarasovun bu fikirlərinə qarşı belə bir iddia irəli sürdüklərinə görə, Vladimir Putin siyasi çevrələrdə Nikol Paşinyanla rastlaşanda, demə dövlət çevrilişi edənə görüşüb və s. Yəni ermənilər bu məsələyə ciddi deyil, qeyri-ciddi yanaşırlar. Ancaq unudular ki, Kremlin sayesində xəritədən silinməyən Ermənistən Rusyanın bir zərbəsinə bənddir ki, fiziki və siyasi cəhətdən məhv olsun.

Rövşən

Müstəqil Azərbaycanın sivil dünya ilə əlaqələri gündən-güna genişlənir. Bu əlaqələrin inkişaf etdirilməsində Azərbaycan alimlərinin rolü böyükdür. Müasir dövlətimiz xarici ölkələrlə əməkdaşlığını təkcə iqtisadi, siyasi və sosial əlaqələr üzrə qurmur, təhsil sahəsində də əhəmiyyətli nəticələr eldə edilir. İndiki gəncliyiminin dil bilmə bacarıqları, dünya arenasına çıxa bilmə imkanları da getdikcə genişlənir. Dünyada gedən proseslər tələb edir ki, gəncliyin tərbiyəsində ədəbiyyata, xüsusiylə, xarici ədəbiyyata geniş yer verilsin.

Dünya ədəbiyyatı sahəsində oxunan bədii əsərləri sistemli şəkildə öyrənmək üçün yeni-yeni dərslik və dərs vəsaitlərinə ehtiyac duyulur. Çünkü yazılmış bədii əsərin hansı ədəbi cərəyanə və ideya istiqamətinə malik olması, məhz dünya ədəbiyyatı üzrə dərsliklərdə və monoqrafiyalarda araşdırılır. Dünya yaradıcılıq sisteminde mövcud olan nəzəriyyələr, cərəyanlar və metodları yaradan zaman olsada, dövrün bədii əsərlərinə tətbiq edən dahi yazıçılardır. Dünya mədəniyyətinin beşiyi olan yunan və Roma ədəbiyyatı Avropaya klassizm, ilkin maarifçilik cərəyanlarını bəxş etmiş, özləri tarix səhnəsin-dən uzaqlaşmışlar. Onların bu sahədə ənənəsini Fransa ədəbiyyatı qəbul edib dünya ədəbiyyatına Pyer Kornel, Jan Rasin, Jan Batist Molyer kimi dühalar bəxş etdi. Alman ədəbiyyatında barokko üslubu uzun zaman öz sözünü dedi. Bu girişi təqdim etməkdə məqsədimiz f.ü.e.d., prof. Tərlan Novruzovun və f.ü.e.d. Afaq Nəzerovanın yenice çapdan çıxmış dərs vəsaitinin bu sahədəki nəzəri bilikləri özündə ehtiva etməsini göstərmək, klassizm, sentimentalizm, romantizm, realizm və maarifçilik cərəyanlarının nümayəndələrinin bədii əserlərində eks olunan antik xüsusiyyətləri qeyd etməkdir. Müelliflər de bu ədəbi cərəyan və üslublara uyğun olaraq, dərs vəsaitində, ilk növbədə, XVII əsrin Fransa, İtaliya və Almaniyasında yetişən yazıçılarının yaradıcılığında, barokko və rokokonun ideya istiqamətlərinin dövrün ədəbiyyatına təsirini arasdurmışlar.

Dərs vəsaitinin tərtib olunması qaydası XVII və XVIII əsrlər üzrə olmaqla, ölkə ədəbiyyatlarını birleşdirən cəreyan və üslublara, yazıçı və şairlərin klassisist, sentimentalist, romantik, maarifçilik, realist, qonqorist, marinist, presi-ozçu və satirik görüşlərinə əsasən hallini tapmışdır.

Avropa ədəbiyyatını bu ədəbi cərəyan və üslublar olmadan təsəvvür etmək olmaz. Məsələn, ədəbi cərəyanlar yazıçıları yetişdirir, formalasdırıv və yazıçılar da öz seçilmiş əsərlərinde klassisizmin, maarifçiliyin, sentimentalizmin, realizmin və s. ənənələrini yaşadır. Bu bədii formanı düzgün qəbul edən müəlliflər də Fransa ədəbiyatında klassizm və maarifçiliyi Kornelin, Rasinin və Molyerin, italyan ədəbiyyatında Canbatist Marionnonun və Kyabreranın, ispan ədəbiyyatında Kalderonun və Lope de Vega'nın, alman klassisizmi və barokkosunu Martin Opits, Paul Fleming, Fridrix Loqau, Andreas Qrifius və b. yaradıcılığında izləmislər.

Üslubları ise şair ve yazarlar sene
ve edebiyat meyarına çevirirler.
Meselen, yeni edebi mühitde baro
kko üslubu ispan edebiyatında
Qonqora qonqorizmi, italyan ede
biyyatında C.Marino marinizmi ya
ratmış, fransız edebiyatında ise
presionizm yaramışdır.

Fransa edebiyatı öz zirvesine
Molyerin yaradıcılığı ile yükselmış
dir. Kitabda Molyerin yaradıcılığına
yüksek qiymet verilir. XVII əsr
Fransa edebiyatında Molyer "Tar
tuf", "Skapenin kelekibri", "Ərlər
mektebi", "Arvadlar mektebi", "Xe
sis", "Mizantrop", "Don Juan" kimi
səhnə əsərləri ile fransız realist te
atrının təbiyəedici rolunu daha da
artırılmışdır. Bu əsərlər Molyer dra
maturgiyasında ciddi yaradıcılıq
nümunəleri kimi qiymətləndirilir və
Molyer estetizminin mahiyətini

Molyer estetizminin maniyyətin açmağa xidmət edir. Təsadüfi deyil ki, Molyerin estetik görüşlərindən danışan müəlliflər bu əsərlərdəki

sının temelidir.

Müelliflər klassisizmin, barokkonun "XVII əsr alman ədəbiyyatı"nda izlərini Qrifiusun yaradıcılığına ilkin təsirini, M.Opitsin yaradıcılığında alman poeziyasının ədəbi-estetik tələblərini işıqlandırmışlar. Xüsusilə, barokko poeziyasının A.Qrifius yaradıcılığına ədəbi təsiri diqqət cəlb edir, roman yaradıcılığında barokkonun presiozcu romançılarının - Filipp Seze, İohann Moşeroş, Hans Qrimmelshauzen və başqalarının əhəmiyyətli mövqelərini nəzərə çatdırmış, Lessingin elmi-nəzəri və elmi-tənqidçi fikirlərini təhlil etmiş, teatr, dramaturgiya sahəsində "Hamburg dramaturgiyası" əsərinin mahiyyətini açıqlamışlar.

Müelliflər klassizm və barok-ko ədəbi üslubunun italyan ədəbiyyatında və teatrında oynadığı rola da toxunmuş-lar.

təsvir edilir.

XVIII əsr ingilis ədəbiyyatı dün-ya ədəbiyyatı tarixinə sentiməntalizm, maarifçilik, romantizm kimi cərəyanları bəxş etmişdir. İngilis sentimentalizminin məzmunu Llorens Sternin "Sentimental səyahət" romanında parlaq şəkildə öz eksini tapır. Daniel Defo isə maarifçi və realist ədəbiyyatın nümayəndəsi olaraq dərs vəsaitində təhlilə cəlb olunur. Romantik ədəbiyyatın nümayəndələri kimi, S.Riçardson, H.Filding, O.Qoldsmıt və başqalarının romanları haqqında məlumat verilir. Bəlliidir ki, ingilis ədəbiyyatında C.Swift "Qulliverin səyahəti" romanı ilə satirik realist ədəbiyyatın ən yaxşı nümayəndəsi kimi çıxış edir. Məhz müəlliflər ingilis

almanın qollarına məxsus xüsusiyyətlərinin geniş təhlillərini görürük. Təsir dairəsinə görə də bu yaradıcılıq sistemi başqa ölkələrin ədəbi simalarının maarifçi-estetik görüşlərinə istiqamət vermişdir. Fransız maarifçilərindən Volterin, Didronun, Russunun, Bomarşenin, Lesajin, d'Alamberin və başqalarının maarifçi-felsefi görüşlərinin ədəbiyyata getirdikləri mövzü yeniliklərini digər felsefi cəreyanların nümayəndələrinin yaradıcılıqları ilə müqayisə edəndə, daha aydın görmək olar. Volter "Henriada", "Kandid", "Vavilon şahzadəsi", "Orlean bakırəsi", "Məhəmməd, yaxud fanatizm", Didro "Felsefi düşüncələr", "Skeptikin gəzintisi və ya Allen", "Didronun d'Alamber ilə səhbəti" və s. "D'Alamberin yuxusu", "Rahibə", "Fatalist Jak və onun ağası", "Ramonun qardaşı oğlu", Russo Volterə yazdığı "Filosof məktubları", "Elm və incəsənət haqqında mühakimə", "Yeni Elioza", "Emil, yaxud tərbiyə haqqında", Lesaj "Çolaq şeytan", "Tyrkare", "Jil Blas", Bomarşə "Yevgeniya", "İki dost", "Fıqaronun toyu", "Sevilya ulduzu", Monteskyo "İran məktubları", "Qanunların ruhu haqqında" əsərlərinde özlerinin felsefi fikirlərini eks etdirmişlər.

Dörs vesaitinde Avropa maarifçiliyinin ingilis, fransız ve alman qollarına məxsus xüsusiyyətlərinin geniş təhlillərini görürük. Geniş spektrinə görə fransız maarifçiliyi həm fəlsəfi, həm siyasi, həm də ədəbi rol oynamaqla yanaşı, tarixdə yaşamaq hüququnu da eldə etmişdir. Bütün bu məsələlər "XVII-XVIII əsrlər Qərb ədəbiyyatı"nda maraqla oxunur. Fransız maarifçiliyinin nümayəndələrinin ədəbi-bədii və fəlsəfi görüşlərinə geniş yer verilir. Yaranma dövrünə görə, fransız maarifçiliyi ingilis maarifçiliyindən daha əvvəl formalşmışdır, həm də ingilis və alman maarifçilərinin yetişməsində böyük rol oynamışdır. Müəlliflər, doğru olaraq fransız maarifçiləri ilə ingilis və alman maarifçilərinin baxışlarını qarşılıqlı müqayisə etmək yolu ilə tədqiqata cəlb etmişlər. Bu tədqiqatdan göründüyü kimi, Fransua Mari Volter, Deni Didro, Jan Batist Russo, Şarl Lui de Monteskyö, Bomarşə fransız maarifçiləri kimi Fransa-ya, A.Pop, D.Defo, R.Stil, C.Addison, C.Lillo kimi maarifçilər ingilis xalqına, XVIII əsr alman ədəbiyyatından bəhs edilən sehifələrdə gördüyüümüz H.Lessinq, I.Hôte, F.Siller və başqaları öz yaradıcılıqları ilə alman xalqına xidmət etmişlər.

büyütürmərin ən yaxşı bədil həmçünliyəri təhlilə celb olunub, müəyyən parçaların verilməsi çox maraqlı olmuşdur. Bunlar teləbələrin işini yüngüllaşdırmaq məqsədi daşıyır. "Robinson Kruzo" romanından bir parçanı, Volterin "Məhəmməd, yaxud fanatizm" əsərinin qısa məzmununu, Bualonun "Poeziya sənəti" əsərindən birinci nəğməni bu sıradan qəbul etmək olar. Təqdim edilən dərs vəsaiti, az sayda nöqsanlarının olmasına baxmayaraq, dünya ədəbiyatı ixtisası üzrə yazılan mühüm kitablardan - vəsaitlərdən biridir. İnanıram ki, dərs vəsaiti geniş auditoriyanın diqqətini celb edəcək və stolüstü kitaba çevriləcək. "XVII-XVIII əsrlər Qərb ədəbiyyatı" kitabına da ha uzun ömür arzulayıraq.

*Ramil Əliyev,
filologiya üzrə elmlər
doktoru, professor*

TƏRS BAXIŞ

Hazırlaş və şalvarını aşağı çək, Vidadı!*Yaxud bu, hələ "naçalodur"*

Eslində, Vidadı ısgəndərlə deyəndə, bu ad birbaşa, yeni ünvanlı olaraq onu tanıyan insanlarda aşırı və izafî şərəfsizlik assosiasiyyası doğurur. Yekə dalını və qıpqırmızı yoğun boynunu Avropanın kūnc-dalanında gizlədərək, ağzı köpüklenə-köpüklenə yetənə-yetib, yetməyənə daş atan bu gədanın şərəfsizliyini ictimaiyyət hələ sonuncu prezident seçkilərindən öncə gör-müşdü...

Vidadı ısgəndərlə üçün binamusluq, biqeyrətlik, qanıpozuqluq, qurumsaqlıq ifadələri də yumşaq tondur

Mərhum atasının adından sui-istifadə edib ikiqatlı şərəfsizlik nümayiş etdirən V.İsgəndərlə başqasının məzarını murdarlatdırmaqla, onu öz atasının adına çıxardı. Çıxardı ki, hakimiyyətin üzərinə şer atsın, atdı ki, özü kimi o biri şərəfsiz "siyasi mühacirlər" də şərəfsizlik edib, ac və quduz köpəklər kimi hürməye başlasınlar.

Bu kimi coxsayılı hürmələr sayəsin-də, erməni lobbisinin havadarlarının dirijorluğu ilə fəaliyyət göstərən xarici QHT və donor təşkilatları onlara çoxlu qrantlar ayırsınlar. Onlar da bu şəref-

sizlik qrantlarını aparıb öz arvad-uşaq-larına yedirsinlər. Məncə, V.İsgəndərliye şərəfsizlik adı vermək çox yumşaq münasibətdir. Hətta binamusluq, bi-qeyrətlik, qanıpozuqluq, qurumsaqlıq ifadələri də yumşaq tondur. V.İsgəndərlə ve onun kimi mənşəyibilinməz məxlumatların üçün yeni - insan qulağı eşitməyen en ağır ifadə icad etmek la-zımdır. Məsələn, dölüqarişq və s...

Vidadı ısgəndərlə kimilərdən bütün qəhhh...rəmanlıqları gözləmək olar

İndi həmin bu dölüqarişq məxluat həkimiyətlə yanaşı, düşüb QHT-lərin üstüne ki, bəs niyə dövlətdən qrant alırsınız, bu pulu aparıb arvad-uşağınıza necə yedirdirsınız və s. və i. Adama (adama haaa, daha V.İsgəndərlə kimi dölüqarişq qurumsaşa yox-R.R.) de-yərler ki, bu QHT-lər, müxtəlif qurumlar dövlətdən pulu alıb, pis-yaxşı öz işləri-ni görürər, özü də bu pulu dövlətdən (!!!-R.R.) alırlar - Azərbaycan dövlətindən!

P Erməni minəgərdanından qıfla qrant çəkmək məsələsi

Bəs sən və züy tutan o biriləriniz haradan qapıb-qapışdırırsınız qrantları? Ya qıfi ermənin əmiuşağıınızın minəgərdanına dürtüb, onu ağzınızla, özü də var gücündən çəkib-doldurursunuz qarnınıza, ya da kişi fahişəliyi deyilən misal var, bax, ondan edirsiniz. Belə də ki, V.İsgəndərlə kimilərdən bütün qəhhh...rəmanlıqları gözləmək olar. Hətta...Əbəs deyil ki, onun dali gündən-güne şübh-dama dönür...

Bir gün onun şışen dali partlayacaq, nə partlayacaq. Bax, onda bu dölüqarişq gədaya heç erməni əmiuşağıları da yardım edə bilməyəcəkler. Hərə öz dalının hayında olacaq yeni. Bax, onda sənin üçün bir müğənninin oxuduğu mahni səslenəcək, bir azca da döz...döz...döz...bir azca da döz...

**Rövşən RƏSULOV
P.S. Yeri gəlmışkən, bu arada yadına SSRİ kinematoqrafiyasının şah əsərlərindən olan bir komediya filmindəki ifadə düşdü. "Budu bit silno, no akkuratno", yəni möhkəm döyücəm, amma səliqəli... "Tak cto", hazırlaş Vidadı, hazırlaş və şalvarını da çək aşağı, bu, hələ "naçalodur".**

Köhnə təfəkkürlə yerində sayan müxalifət

Rəfiqə

Artıq 2018-ci ili də geride qoymaqdayıq. Keşməkeşli ictimai-siyasi hadisələrlə geride buraxdığımız köhnə ilde bir çox yadda qalan və insanlara müsbət təsir göstərən təessüratlar yaşandı. Xüsusile, dövlətimiz, başda Prezident İlham Əliyev canabları olmaqla, coxsayılı sosial, iq-tisadi, mədəni və digər sahələrdə uğurlar qazandı və nailiyyətlər eldə etdi. Azərbaycanın adı dünyanın en mötəbər tribunalarında seslendi, bayraqımız dünyadan en uca zirvələrində dalğalandı. Məhz bu faktor Azərbaycanın 2019-cu ilə yeni perspektivlərle addımladığının bariz göstəricisi kimi qiymətləndirilməkdədir. Eyni zamanda, 11 aprelde keçirilən prezident seçkilərində xalq-iqtidár birliliyi bir daha nümayiş etdirilərək, xalqın öz Prezidenti İlham Əliyevlə bir olduğunu nümayiş etdirərək Ona səs verdi.

Lakin ölkəmizin inkişaf və tərəqqisini gözü görməyən, qazanılan hər bir uğura, hər bir müvəffəqiyyətə barmaqarası baxan daxili və xarici qüvvələr elə yenə də köhnə təfəkkürlərində, yenilənməyən düşüncələrində qaldılar. Nece ki, on il, on beş il, iyirmi il, iyirmi beş il öncə olduğu kimi. Bu gün ənənəvi müxalifət adlandırılara dağlıcılara, aqressivlər və aşırı radikallar toplumu 2019-cu ilə parçalanmalar, istefalar, ziddiyətlər, qarşışdırma-lar və qarşılıqlı ittihamlarla getməkdədirler. Əlbette ki, müxalifətin belə bir vəziyyətdə növbəti ilə qədəm qoymasının arxasında 2018-ci ilde baş verən en əhəmiyyətli siyasi hadisə de səbəb oldu - prezident seçkiləri. Çünkü prezident seçkilərinin xalq və dövlətçilik üçün önemli olan yekun nəticələri müxalifəti, sözün həqiqi mənasında, pərişan etdi. Çünkü xalq bu seçkilərde də öz qəti və kəsərlərini sözünü deyərək, daim onun yanında olan ŞƏX-SİYYƏTƏ səs verdi. Məhz bu amil, bu reallıq müxalifəti acı, rüsvayçı məglubiyyyətə düşərək etdi.

Nəticədə, 2019-cu ilə doğru sürünen, bir-birlərinin ayaqlarından dərtarəq, özlərindən aşağıya doğru yuvarlatmağa çalışan "liderlər" çox qəribədir ki, yenə də nəyəsə ümid edirlər. Ancaq köhnə təfəkkürle yaşayan dağlıcıcı və satqın müxalifət 25 il ərzində, bir daha sübut etdi ki, yeni ilə yene də köhnə problemlərle gedirlər. Həmin problemləri ise özləri-özlerine qazandırıblar. O zaman, köhnə problemlərə getdiyiniz yenilər iliniz mübarək, ey saatlıq müxalifət "liderləri"!

metodlara istinad edir və ölkədə antoqonist proseslərin əsasını qoymağa çalışır. Verdiyi bəyanatlarla insanları və ictimai şüuru manipulyasiyaya məruz qoymağa çalışan radikal lar ümummilli mənafeyi, milli təhlükəsizliyi özlerinin və onları "himaye edən" mərkəzlərin maraqlarına qurban vermək üçün xüsusi canfeşanlıq edirlər.

Mitingin təşkilatçılarından olan jurnalist Əvəz Zeynalli "Facebook"da bildirib ki, müxalifəti dostları onların "Qarabağ azadlıq" istəyinə qarşı çıxıb, vədlərinə əməl etməyib-lər: "İqtidarıñ mitinq keçirmək üçün şərait yaratmasına baxmayaraq, müxalifəti dostlarımız bize qarşı çıxdılar. Bizim əleyhimizə sərt və səhv mövqə tutdular. Ona görə də, icti-mai qınaqla üz-üzə qalıblar".

AXCP və Müsavat "Qarabağ mitinqi"nə niyə "yox" dedi?

Öldə etdiyimiz məlumatə əsasən, mitinqdə AXCP və Müsavatın iştirak etməməsinin başlıca "səbəbi" Rəsul Quliyevin maliyyələşdirildiyi "Gələcək Azərbaycan Partiyası" olub. "Qarabağ komitəsi"ndən məsələ ilə bağlı münasibət bildirilib: "Müsavat başqanı Arif Hacılı deyib ki, "Gələcək Azərbaycan Partiyası" mitinqdə iştirak etməsə, biz qatılarıq. Buna cavab olaraq "GAP" sədri Ağasif Şakiroğlu söyleyib ki, A.Hacılı mitinqə qatılmaqla bağlı bəyanat versə, onlar geri çəkilməyə hazırlırlar. Amma Müsavat bunu etmedi".

Göründüyü kimi, mitinqə qatılmamaq üçün AXCP və Müsavat bəhane axtarırdı. Kərimli mitinqə qatılmama səbəbini, "İqtidarıñ layihəsi" olması ilə ört-basdır etməyə çalışdı. A.Hacılinin bəhanəsi isə daha gülünc idi. Əslində, məsələnin mahiyyətini A.Hacılı açıqlayıb. Çünkü hər iki partiya, məhz "GAP"-in komitədə iştirakına görə, mitinqə qatılmaqdan yayınıb. Ortaq fikrə gəlmək isə mümkünzsüzdür".

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Müxalifətin Qarabağ sui-istifadəsi*Yenə eyforiya, yenə şou...*

Azərbaycan siyasi səhnəsində heç bir çəkiyə malik olmayan dağlıcı meyilli, müxalif ünsürlər artıq 25 ilənən çox bir müddət ərzində, özlərinin maddi maraqlarını, siyasi ambisiyalarını təmin etmək üçün milli maraqlara və cəmiyyətdə təşəkkül tapmış dəyərlərə zidd olan ən müxtəlif vasitələrdən istifadə edirlər.

Bu sıradə AXCP, "Müsavat" və "Milli Şura" kimi radikal siyasi qruplaşmalar daha çox canfeşanlıq edir. Baxmayaraq ki, dağlıcı düşərgə nümayəndələri Azərbaycan cəmiyyəti tərəfindən qinanır, ancaq onlar öz fealiyyətlərini davam etdirirlər. Çünkü bu satqın və dağlıcı qüvvələr xarici qüvvələrin diktəsi ilə öz şəxsi ambisiyalarına nail olmaq üçün "mitinq" keçirməyi ən sərfli çıxış yolu hesab edirlər. Lakin xalq kimin kim olduğunu artıq çoxdan ayırd edib. Ancaq dağlıcı, satqın müxalif "liderləri" isə hələ də bunu anlaya bilmirlər. Məhz Qarabağ adı ilə sentyabrın 29-da Yasamal rayonu ərazisində "Məhsul" stadionunda keçirilən mitinqin də evvelki mitinqlərdən də biabırçı olması deyilənləri təsdiqləyir. Bu biabırçılıqdan ibret götürməyə mitinq "şoumenləri" yəni dən, dekabrın 15-də mitinq keçirməyi arzu edirdilər. Deyir, utanmasan, oynamaya nə var ki...

Siyavuş Novruzov: "Qarabağ bütün azərbaycanlılarındır. Kimlərsə bundan sui-istifadə edir"

YAP icra katibinin müavini, millet vəkili Siyavuş Novruzov son dövrlərde bir qrup insanın Dağlıq Qarabağ adı altındakı müxtəlif aksiyalar keçirdiklərini deyərək bildirib ki, həmin mitinqdə iştirak etməyən qaćqınlar mənəvi terrora məruz qalırlar: "Ümumiyyətə, bu aksiyani keçirən təşkilatlar xalq

tərəfindən dəsteklənmir. Bunlar da bunu görmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas problemi ilə bağlı məsələni ortaya ataraq, xalq arasında çəşqinqılıq yaratmağa cəhd edirlər. Ölkə Prezidenti bütün danışıqlarla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü əsas şərt kimi qoyur. Bütün görüşlərdə Azərbaycanın işşal olunmuş torpaqları barədə, Xocalı soyqırımində vətəndaşlarımıza edilən zülməndən danışır. İster Bakida keçirilən forumlarda, istərse de rayon görüşlərindən dəsteklənmir. Bunlar da bunu görmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas problemi ilə bağlı məsələni ortaya ataraq, xalq arasında çəşqinqılıq yaratmağa cəhd edirlər. Ölkə Prezidenti bütün danışıqlarla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü əsas şərt kimi qoyur. Bütün görüşlərdə Azərbaycanın işşal olunmuş torpaqları barədə, Xocalı soyqırımində vətəndaşlarımıza edilən zülməndən danışır. İster Bakida keçirilən forumlarda, istərse de rayon görüşlərindən dəsteklənmir. Bunlar da bunu görmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas problemi ilə bağlı məsələni ortaya ataraq, xalq arasında çəşqinqılıq yaratmaşa cəhd edirlər. Ölkə Prezidenti bütün danışıqlarla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü əsas şərt kimi qoyur. Bütün görüşlərdə Azərbaycanın işşal olunmuş torpaqları barədə, Xocalı soyqırımində vətəndaşlarımıza edilən zülməndən danışır. İster Bakida keçirilən forumlarda, istərse de rayon görüşlərindən dəsteklənmir. Bunlar da bunu görmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas problemi ilə bağlı məsələni ortaya ataraq, xalq arasında çəşqinqılıq yaratmaşa cəhd edirlər. Ölkə Prezidenti bütün danışıqlarla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü əsas şərt kimi qoyur. Bütün görüşlərdə Azərbaycanın işşal olunmuş torpaqları barədə, Xocalı soyqırımində vətəndaşlarımıza edilən zülməndən danışır. İster Bakida keçirilən forumlarda, istərse de rayon görüşlərindən dəsteklənmir. Bunlar da bunu görmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas problemi ilə bağlı məsələni ortaya ataraq, xalq arasında çəşqinqılıq yaratmaşa cəhd edirlər. Ölkə Prezidenti bütün danışıqlarla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü əsas şərt kimi qoyur. Bütün görüşlərdə Azərbaycanın işşal olunmuş torpaqları barədə, Xocalı soyqırımində vətəndaşlarımıza edilən zülməndən danışır. İster Bakida keçirilən forumlarda, istərse de rayon görüşlərindən dəsteklənmir. Bunlar da bunu görmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas problemi ilə bağlı məsələni ortaya ataraq, xalq arasında çəşqinqılıq yaratmaşa cəhd edirlər. Ölkə Prezidenti bütün danışıqlarla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü əsas şərt kimi qoyur. Bütün görüşlərdə Azərbaycanın işşal olunmuş torpaqları barədə, Xocalı soyqırımində vətəndaşlarımıza edilən zülməndən danışır. İster Bakida keçirilən forumlarda, istərse de rayon görüşlərindən dəsteklənmir. Bunlar da bunu görmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas problemi ilə bağlı məsələni ortaya ataraq, xalq arasında çəşqinqılıq yaratmaşa cəhd edirlər. Ölkə Prezidenti bütün danışıqlarla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü əsas şərt kimi qoyur. Bütün görüşlərdə Azərbaycanın işşal olunmuş torpaqları barədə, Xocalı soyqırımində vətəndaşlarımıza edilən zülməndən danışır. İster Bakida keçirilən forumlarda, istərse de rayon görüşlərindən dəsteklənmir. Bunlar da bunu görmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas problemi ilə bağlı məsələni ortaya ataraq, xalq arasında çəşqinqılıq yaratmaşa cəhd edirlər. Ölkə Prezidenti bütün danışıqlarla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü əsas şərt kimi qoyur. Bütün görüşlərdə Azərbaycanın işşal olunmuş torpaqları barədə, Xocalı soyqırımində vətəndaşlarımıza edilən zülməndən danışır. İster Bakida keçirilən forumlarda, istərse de rayon görüşlərindən dəsteklənmir. Bunlar da bunu görmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas problemi ilə bağlı məsələni ortaya ataraq, xalq arasında çəşqinqılıq yaratmaşa cəhd edirlər. Ölkə Prezidenti bütün danışıqlarla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü əsas şərt kimi qoyur. Bütün görüşlərdə Azərbaycanın işşal olunmuş torpaqları barədə, Xocalı soyqırımində vətəndaşlarımıza edilən zülməndən danışır. İster Bakida keçirilən forumlarda, istərse de rayon görüşlərindən dəsteklənmir. Bunlar da bunu görmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas problemi ilə bağlı məsələni ortaya ataraq, xalq arasında çəşqinqılıq yaratmaşa cəhd edirlər. Ölkə Prezidenti bütün danışıqlarla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü əsas şərt kimi qoyur. Bütün görüşlərdə Azərbaycanın işşal olunmuş torpaqları barədə, Xocalı soyqırımində vətəndaşlarımıza edilən zülməndən danışır. İster Bakida keçirilən forumlarda, istərse de rayon görüşlərindən dəsteklənmir. Bunlar da bunu görmədiklərinə görə, Azərbaycanın əsas problemi ilə bağlı məsələni ortaya ataraq, xalq arasında çəşqinqılıq yaratmaşa cəhd edirlər. Ölkə Prezidenti bütün danışıqlarla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü əsas şərt kimi qoyur. Bütün görüşlərdə Azərbaycanın işşal olunmuş torpaqları barədə, Xocalı soyqırımində vətəndaşlarımıza edilən z

Azərbaycanın müsəlman qadınlarının ayinlərdə iştirak hüququ

Oruc tutmaq məsələ-sində islam dininə qadağalar qoyulmuş Sovet dövründə formallaşan bəzi yeniliklər var və bu yeniliklər, əlbəttə, dinin düzgün öyrənilməsi qaynaqlarının yox edilməsi ilə çox bağlıdır. Felsefə elmləri doktoru Lalə Mövsümova yazar: "Ancaq onu da deməliyik ki, insanlar bu fərqliəri əsaslandırmak üçün hər halda, dolayısi ilə də olsa, Quranın şəriətin mətni və ehkamlarından istifadə edirlər."

Elə sözügedən oruc məsələsinde, güzəştərlər haqqı olan şəxslərle yanaşı, həm qaydalar pozan, həm də bu pozuntulara bəraət qazandırmağa çalışan özfealiyyətçi "din xadimləri" Quranın bu aylarını xatırlatmağı xoşlayırlar: "Oruc tutmaq" sayı müəyyən olan (bir ay) günlərdir. (Bu günlərdə) sizdən xəstə və ya səfərdə olanlar tutmadığı günlər qədər başqa günlərdə oruc tutmalıdır. Oruc tutmağa taqəti olmayanlar isə (hər günün əvəzində) yoxsulu doyuracaq qədər fidye verməlidir". "İnsanlara doğru yol göstərən, bu yolu açıq dəllişərlər aydınlaşdırın və (haqqı bətilən) ayıran" (Quran) Ramazan ayında nazıl edilmişdir. Aya (Ramazan ayına) yetişən şəxslər (bu ayı) oruc tutmalıdır; xəstə və ya səfərdə olanlar isə tutmadığı günlərin sayı qədər başqa günlərdə tutsunlar. Allah sizin üçün ağırlıq deyil, yüngülük istə ki, fəvət gedən günlərin orucunu tamamlayınız və sizi düz yola yönəltməsinə görə Ona ("Allahu əkbər" deməklə) təzim və şukr edəsiniz".

Əlbəttə, oruc tutmağa da, dinin başqa ərkanları və qaydaları kimi, heç kimi mecbur edən yoxdur: istəyən tutar, istəməyen tutmaz. Ancaq orucu, guya sehhətə ziyan toxundurmasından qorxub tutmayanlar kimi, təkcə dinin tələbini yerine yetirmək üçün deyil, guya sehhət üçün çox faydalı olduğuna görə tutduğunu deyənlərə de rast gəlmək mümkündür. Belə izahların meydana gəlməsində dirlərde modernizasiyanın fideizm cərəyanının xidmətini unutmaq olmaz. Elə islam ilahiyyatında da orucun Allahanın emri olması ile yanaşı, mənəvi-exlaqi təsir gücündən de səhəb gedir.

Oruçluq ayının içinde kişilərlə qadınların bugünkü iştirak nisbətinə müeyyənənşdirəcək araşdırımlar aparılmışdır, qadınların bu məsələdə kişilərdən geri qalmadığı müşahidə olunur.

L.Mövsümovanın qeyd etdiyi kimi, dini ayinlərin icrasında qadınların daha asan iştirakını təmin edən, daha doğrusu, onların bu ayinlərin icrasına başlamasına mane olmayan mühüm amillərdən biri kimi, biz Azərbaycan qadınlarının mütləq ekseriyətinin spirtli içkiler və narkotik maddələr qəbul etmədiğini göstərmek istərdik. İslam ehkamlarının birbaşa və ya dolayısi ilə qadağan etdiyi bu pis adətlər yuxarıda verilmiş Quran ayelerindən də göründüyü kimi, ibadət etmək üçün insanın onlardan tövbə etmesi - çəkinməsi zəruri olan adətlərdir. Kişilərin çoxu dini ayinlərin icrası üçün alışdıqları həmin "dost"larını tərk etmək məcburiyyətində qaldıqları halda, qadınların çoxunun belə problemi yoxdur. Qadınlara ehkamlar özlerinin güzəş-

ləri, əslində, onları il boyu ibadətlərin miqdarını azaltmağa imkan verir. Ancaq bir ay ərzində oruc tutan aile üzvlərinin xidmetində dərəb onların qayığını çekmek, sözsüz ki, Azərbaycan qadının öz çiyinlərinə könülüllü olaraq aldığı yükdür. O, bu zaman savab qazanmaqdən daha çox, öz qadınlıq, analıq, gəlinlik, qaynalıq və b. borcunu ödədiyini düşüñür. Bu "borc"u ödəmək yanaşı, oruc tutan üzvləri olan belə ailələrin qadın-anası çox vaxt özü de oruclu olur. Allah borcunu öz yaxınlarına borclu insan məsuliyyəti ilə göstərdiyi ilahi keyfiyyəti - şəfqəti ilə birlərde zərif vücduduna siğışdırmaq, bütün müsəlman qadınları kimi, Azərbaycan qadının da ecazkar xüsusiyyətlərindəndir. Onu anlayıb qiymətləndirən, yardımçı olub, yükünü yüngülləşdirən ailələrin saya çox olسا da, təessüf ki, onun bu necibliyindən istifadə edənlər də olur.

Oruçluq (Ramazan ayı) Allaha ibadətin xüsusi bir növü ilə əlamətdar ay kimi, bütünlükde bayram hesab olunur və bayram əhval-ruhiyyəli müsəlmanlar, sanki həm de yüksək insani keyfiyyətləri: xeyirxahlıq, yoxsullara, xəstelərə yardım, yaşıllara xüsusi hörmət, kiçiklərə, zəiflərə qayğı göstərməyə elvə imkan elədə edirlər. Belə hərəkətlər edən insanlar isə, sözsüz ki, öz heyatlarının mənəli olduğunu hiss edir, "Heyatın mənəsi nedədir?" sualına cavab tapır, mənən ucalır. Bu ucalmada öz rolunu görən qadınlar heç də kişilərdən az mənəvi qida almir, əksinə, kişilərə düşən paydan da güc almağı bacarırlar.

Ölkə müsəlmanlarının elliklə qeyd etdikləri başqa, əslində, Oruçluq bayramından da yüksək dərəcədə keçirdikləri bayram "Qurban bayramı"dır. Bu bayram da "Oruçluq bayramı" kimi, islamın dayaqlarından biri ilə Həcc ziyarəti ilə bağlıdır. Müsəlmanlar arasında Qurban bayramına "böyük bayram", Oruçluq bayramına "kiçik bayram" adı vermişlər, onların ümumiyyətə müsəlmanların təntənə ilə qeyd etməli olduğunu yegane tədbirlər olduğunu düşünənlər də çoxdur.

L.Mövsümova daha sonra yazar: "Qurban bayramı" müsəlmanların Məkkə şəhərindəki əl-Məscid əl-Həramı (müqəddəs, toxunulmaz məscidi) ziyarət edib oradakı "Kəbə evi"nin başına dolanmaqla başa çatan, bir çox tədbirlərdən, elecə də, Mədine şəhərindəki "Peyğəmbər məscidi"ni ziyarət etməkdən ibaret ibadətinin son üç gündə müsəlman təqviminin Zülhicce (həcc ziyarəti) ayının birinci ongurluyünün sonuncu günü başlanıb üç gün davam edən bayramıdır. Ziyarətçilər bayramı Allah evini etrafında qeyd etdikləri vaxt bütün dünya müsəlmanları da öz yaşayış yerlərində onu bacardıqca təntənə ilə qeyd etməyi özlərinə borc bilirlər. Bu günün bayram namazında məscidlərə namaz qılmağa başqa vaxtlar, hətta cümə günlerində olduğundan, daha çox arvad-uşaq gəlir. Bayram namazı qılınlı qurtarıqlıdan sonra imkanı olanlar qurban kəsirlər. Biz burada qurbanlı heyvanlar haqqında təfsilata varmağı yersiz sayırıq, ancaq onu bildirməmiş keçmək istəmirik ki, bu bayram münasibətlə çoxlu sayıda heyvanın kəsilməsini mənfi hal, barbarlıq, canlılara qəsd edəndən qaldıqları halda, qadınların çoxunun belə problemi yoxdur. Qurbanlı ətin paylanması aylar

boyu dilinə et dəyməmiş insanlara getirdiyi sevinci, onların nəfsinə verdiyi toxraqı yalnız onların özü, bir də, ola bilsin, onlara çox yaxınlıq edib hallarına acıyan insanlar qiyamətləndirə bilər. Başqalarının əməyi ni mənimsəməkə özünü hərtərəfli təmin etmiş, təkcə et deyil, bütün nəmətlərdən bezmiş, hətta yeməkdən xəstelik tapmış harınlar müsəlman ibadətinin bu humanist sonluğunu qiyamətləndirə bilər.

Bu bayram və anma günlərindən başqa, ölkəmizin şəhərələrə yaxınlaşdırmaq, bütün müsəlmanların çox diqqətə yanaşlığı və hər il qeyd etdiyi uzunmüddətli "Məhərrəm" mərasiminin (Məhərrəm və Səfer ayları boyu, bəziləri bu hüznün müddətini üç ayın tamamınadək uzadır, həmin müddətde əyləncə və şəhərə qoşulmur, bu hallara yol verənləri qınayırlar) böyük təsir gücü var. Faktiki olaraq, müsəlman təqviminin birinci ayı olan Məhərrəm ayının başlanması ilə yaradılan bu ovqat həmin ayın 10-cu - Aşura günü Miladi təqvimin 680-ci ilində Kərbəla çölündə, Məhəmməd Peyğəmbərin nevəsi imam Hüseynin özü və tərefdarları ilə Müaviyənin oğlu Yezidin qoşunu arasında baş vermiş qanlı toqquşmanın ağır nəticəsinin qət günü kimi qeyd olunmasından başlayaraq, azı 40 gün davam etdirilir. Bu tədbirlərin təşkilatçıları, əlbəttə, bu əqidənin daşıyıcısı olan dindar şələrin isteklərini ifadə edərək, yeri gedikdə, onların mənəvi təsir gücündən istifadə etmək, respublikanın mədəni həyatında bir durğunluq yaratmağa cəhd göstərir və buna müəyyən qədər nail de olurlar. Belə ki, ailələr toyları, şəhər meclislərini sonraya saxlayırlar. Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, öz şəhərələrinin hissəsiyətina hörmət edən sənəni müsəlmanlar, bəzən hətta başqa dinlərdən olan qonşular da, həm də öz qonşuların keçiriləcək məclisde iştirakını təmin etmək üçün tədbirlər təxirə salırlar. Teatrların, konsertlərin keçirilməsinə bunun o qədər təsiri olmasa da, tamaşaçıların sayında özünü göstərir. Bezi qadınlar saçlarını xina, yaxud başqa vasitələrlə boyamır, toyları, demək olar ki, keçirilmədiyindən, əli xinalı qız-gəlinlə rastlaşmaq olmur. Çox adamın bütün bunları, sadəcə olaraq, "el qınamasın deye" belə etdiyini, bu əqidədə olmadığını müşahidə etmək çətin deyil. Hər halda, həmin gündə öldürülən imam Hüseynə sünni-şəliyindən asılı olmayıraq, bütün müsəlmanların ehtiram göstərməsi bu ovqatın tərefdarlarının xeyrine işləyir.

Müəllifin fikrincə, Kərbəla hadisəsindən sonra Məhərrəmlik mərasimində, xüsusen, Aşura günündə bəzi müsəlmanların öz qəzəbini ifadə etmək üçün, əslində, islam ehkamlarına görə qadağan olan özüne qəsd etmək halları inkişaf edərək ayın şəklinə düşmüştür. "Şəbih" (bir şeyin, hadisənin oxşarı, tamaşa) adı altında formallaşmış bu tədbir heç də həmişə həmin hadisənin səhnələşdirilməsindən ibaret olaraq qalmayıb, insanların özürlərinə xəncərlə, zəncirle xəsəret yetirməsi ilə nəticələnir. Belə hərəkətlər Kərbəla hadisəsinə həsr olunmuş yüzlərlə edəbi və tarixi əsərin, o cümlədən, böyük Azərbaycan şairi və filosofu Məhəmməd Füzulinin yaradıcı tərcümə məhsuslu olan "Hədiqətüş-südə" ("Xoşbəxtlər bağı") əsərinin ruhu ilə səsleşmişir. Tədqiqatçılarından

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafası, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb

Əlyar Səfərlinin və Əmirşah Babaşlı oğlunun bu əsəre onu səciyyələndirmək üçün verdikləri ümumiyyətdən adalar ("Şəhidlik abidəsi", "Xoşbəxtlik abidəsi") və bu mövzuya həsr etdiyi tədqiqatlarının məzmunları da dediyimizi təsdiq edir. 1929-cu ildə Sovet rejimi bu ayının keçirilməsini qadağan etmiş, ancaq son illər onun, yuxarıda göstərdiyimiz kimi, ruhani başçılarning "teleöyüdlərinə" baxmayaqaraq, ildən ilə artan xətə özünpəsə ünsürləri ilə zənginləşməsi diqqəti çəkir. Halbuki Məhəmməd Füzulinin əsəri boyu hadise şəriət hüdudları gözlənilməklə təsvir olunur. Hələ, ola bilsin, tərcümə etdiyi mənbədə - iranlı Vaiz Kaşifinin "Rövzətüş-sühəda" ("Şəhidlər bağçası") əsərində bu hüdudların gözənlənmə dərəcəsi ilə razılışmayan Füzuli özünün tərcüməsinin sonunda verdiyi "Mərisiyyə-imam Hüseyn radiyallahu enh" əsərində bu mərasimin mahiyətini açmışdır.

L.Mövsümova göstərir ki, Aşura gündə özüni şəhərələrinin məzəhəbinə mənsub bilib Məhərrəmlik təzivədarlığı keçirən müsəlmanlar "hədik" bişirir, ehsan kimi qonşulara-qohumlara paylayırlar. Bu ehsanlı xərək Aşura təsadüf etdiyi fəsilde məhsulu mövcud olan yeddi növ dənli və paxlalı bitkinin qarışığından, duz qatmaq şərti ilə bişirilir. Qeyd etmək lazımdır ki, özlerini sünni məzəhəbindən sayan müsəlmanlar ve başqa dinlərdən olan qonşuları da şəməz-həb müsəlmanların Məhərrəmlik adətinə hörmətə yanaşır, həmin dövrdə öz qonşularının heysiyətinə toxunmamaq namine, şəhər meclisi lərini ixtisar edir, onların Aşura mü-

Müəssir həyat şəraitini, müxtəlif çətinliklər və məhrumiyyətlər son ümidi lərini yerdə ibadət etməsi halları çox hörmətə əməl olunan adətən əvərilmışdır. Həmin yer pir də ola bilər, qədim tikilidən ibaret ocaq da, qəbirlərin yerləşdiyi təpə də, bir daş da, bulaq da, başqa bir şey də onları ziyarətgahına səyolur. Həmin ziyarətgahlarda daha çox qadınları və uşaqları görmək olur.

Anom sosioloji sorğunun neticələri göstərir ki, müxtəlif kateqoriyalardan olan qadınlar: "Siz müqəddəs yerləri ziyarət edirsinizmi?" - sualına "Hə" (71%) cavabı verirlər.

Vahid Ömerov,
felsefə üzrə felsefə doktoru

"DaimOnline" kampaniyası daha iki universitetdə

Azərbaycanın ilk Mobil Operatoru və Ən Sürətli Mobil internet Provayderi olan Bakcell şirkəti özünün yeni "DaimOnline" tarif paketlərini gənc istifadəçilərə tanıtmak məqsədilə daha iki universitetin tələbələri üçün maraqlı aksiya təşkil edib. SİA xəbər verir ki, aksiya çərçivəsində Bakcell şirkəti Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti və Azərbaycan Texniki Universitetində xüsusi "DaimOnline" stendi quraraq universitet tələbələrinə "Green Box", "Insta Print", "Facebook Frame" və digər maraqlı oyunlar və əyləncələrdə iştirak edib müxtəlif hediyyələrə sahib olmaq imkanı verib.

Stenddə təşkil edilmiş maraqlı və şən tədbirlərində iştirak etmiş yüzlərlə tələbə həmçinin yeni "DaimOnline" tarif paketləri barədə ətraflı məlumat əldə ediblər. Qeyd edək ki, ötən ay bu aksiya Azərbaycan Tibb Universitetinin tələbələri üçün də keçirilmişdir.

Gənclərin daha çox sosial şəbəkələr və mesajlaşma tətbiqetmələrindən istifade etməyə üstünlük verdiyini nəzəre alaraq, Bakcell şirkəti bir müddət əvvəl yeni "DaimOnline" paketlərini təqdim edib. Üç variantda və müvafiq olaraq 6, 10 və 20 manat aylıq abunə had-qı ilə təklif olunan yeni tarif paketləri sayesində istifadəçilər limitsiz "WhatsApp", "Facebook" və "Instagram" istifadəsi ilə yanaşı qıqa-baytlarla internet və bol-bol şəbəkədaxili dəqiqələrdən yararlana bilirlər. Limitsiz "WhatsApp", "Facebook" və "Instagram" imkanı təqdim edən yeni "DaimOnline" tarif paketlərini istifadəyə verməklə, Bakcell gənc abunəçiləri limitsiz ünsiyyət üçün tam sərbəstliklə təmin edib. Bu yeni tariflər sayesində gənclər daim onlayn olmaq imkanı əldə ediblər. Bakcell şirkətinin yeni "DaimOnline" tarifləri və digər sərfəli və innovativ təkliflər barədə daha ətraflı məlumat almaq üçün www.bakcell.com səhifəsinə və yaxud "Bakcell"in rəsmi "Instagram" və "Facebook" səhifələrinə daxil olun.

"Nar MiFi" paketini al, 6 aya qədər pulsuz internet əldə et!

Ölkənin ən gənc və innovativ mobil operatoru "Nar" yüksəksürlü internetə çıxış imkanı verən "Nar MiFi" paketini təqdim edir. "Nar MiFi" paketinə aylıq 30 GB olmaqla 6 aya qədər yüksəksürlü internet və daşınabilek MiFi cihazı daxildir. "Nar MiFi" paketinin ilkin qiyməti 120 AZN təşkil edir. Paketin daxilindəki pulsuz internet bitdikdən sonra, abunəçilər aylıq 20 AZN ödəməkə, 30 GB internet əldə edəcəklər. "Nar MiFi" ilə abunəçi olduğu yerdə asılı olmayaraq, hər zaman onlayn olacaq və sərfəli qiymət yüksək sürətli internetə çıxış əldə edəcək. Eyni zamanda, istifadəçinin interneti dostları və yaxınları ilə asanlıqla paylaşması mümkün olacaq. Portativ cihazı abunəçi rahat quraşdırma biler və SIM kartı və batareyani cihaza daxil etməkə, internet aktiv olacaq. "Nar MiFi" cihazının ölçüsünün kiçik və yüngül olması onu asanlıqla istenilən yere aparmağa imkan verir.

Qeyd edək ki, 3G və 4G şəbəkəsini bütün ölkə ərazisində artırmağa davam edən "Nar" hazırda ölkədə ən geniş şəbəkələrindən birine malikdir. "Nar MiFi" cihazını abunəçi istenilən "Nar" satış və xidmət mərkəzləri və ya diler mağazalarından əldə edə bilər. "Nar MiFi" haqqında daha ətraflı məlumatı nar.az saytından əldə etmək olar.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticaret nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birine çevrilib. "Nar" ticaret nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irlərinin çağdaş həyatla bağlılığını rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə əhalisinin 97%-ni əhatə edir və 7300-dən artıq baza stansiyası ilə 2,2 miliona yaxın abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İnformatika ixtisası üzrə I kurs tələbəsi Əliyeva Mənsumə Mətbət qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.
***

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Kimya-biologiya ixtisası üzrə II kurs tələbəsi Axundova Məhbubə Xalıq qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev
Baş redaktorun müavinləri:
Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.
Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur
Qəzətdə AzərTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**
Tiraj: 5500

Ses

Son səhifə

14 dekabr

Ronaldo: "Çempionlar Liqasının çox gözəl hissəsi başlayır"

Yventus'un futbolçusu Kristiano Ronaldo Çempionlar Liqasının qrup mərhələsinin sonuncu turunda "Yanq Boyz" a 1:2 hesabı ilə uduzduqları oyundan sonra fikirlərini bildirib.

Qol.az-in xarici KİV-lərə istinadən yaydığı xəbərə görə, komandası 1/8 finala yüksələn portugaliyalı hücumçu deyib: "İndi Çempionlar Liqasının çox gözəl hissəsi başlayır. Biz buna tam hazırlı olacaq. Mən sakitəm, çünki bu komandanın və özümüz potensialını biliyəm." Yanq Boyz"la oyuna gəlincə, asanlıqla bir neçə qol vura bilərdim. Amma bu futboldur. İndi biz növbəti matça köklənməliyik".

"Qalatasaray" Çempionlar Liqasından nə qədər qazanıb?

Futbol üzrə UEFA Çempionlar Liqasında mübarizəni dayandıran "Qalatasaray"ın turnirdən əldə etdiyi gəlir açıqlanıb. Türkiye mətbuatının yazdığını görə, İstanbul nəhənginin qitenin ən nüfuzlu klub turnirindən ümumi gəliri 34,2 milyon avro təşkil edib.

"Sarı-qırmızılırlar" göstərilən məbleğin 15,25 milyonunu CL-də iştiraka, 5,76 milyonunu qrup mərhələsindəki nəticələrinə, 7,5 milyonunu teleyayılma, yerde qalan hissəsini isə digər marketing gəlirlərinə görə əldə edib.

Qeyd edək ki, "Portu", "Şalke" və Moskva "Lokomotiv"i ilə D qrupunda yer alan "Qalatasaray" 3-cü yeri tutaraq, Avropa Liqasının pley-offunda oynamaq hüququ qazanıb.

"Barselona" 12 ildən sonra ilk dəfə

Barselona" 12 il sonra Çempionlar Liqasında ilk dəfə öz oyun terzini sərgiləyə bilməyib. Qol.az xəbər verir ki, kataloniyalılar "Totenhem"lə matçda (1:1) rəqibi ilə müqayisədə topla az oynayıb. Ernesto Valverdenin komandasının topa sahib olma faizi 49,8 olub. London təmsilcisi Avropanın en mötəber klub turnirinde 2006-ci ildən bəri "Barsa"nın topa nəzarətdə geri qoyan ilk komanda olub. Qeyd edək ki, İspaniya klubu qrup mərhələsini lider olaraq başa vurub.

Polis PSJ-nin ofisində axtarış aparıb

Fransa polisi "Pari Sen-Jermen" (PSJ) Futbol Akademiyasına qəbul zamanı irqi ayrı-seçkiliyə yol verilməsi barəsində iş üzrə ötən həftə klubun ofisində axtarış aparıb. Bu barədə məlumatı "Goal.com" yayıb. Fransa Prokurorluğu noyabrin 16-da bu iş üzrə təhqiqata başlayıb.

Daha əvvəl PSJ etiraf edib ki, komandanın skaut şöbəsi futbol klubunun akademiyasına namizədləri etnik mənsubiyyət zəminində seçib. Fransa qanunvericiliyinin qadağan etməsinə baxmayaraq, klub akademianın potensial yetirmələrindən - skautlardan onların etnik mənsubiyyəti barədə qrafanı doldurmalarını tələb edib.

Prosinecki ilin məşqçisi seçildi

Milli komandamızın sabiq çalışdırıcı Robert Prosinecki Bosniya və Herseqvinada ilin məşqçisi seçilib. Qol.az-in yerli mətbuatı istinadən yaydığı xəbərə görə, xorvatiyalı mütxəssis sözügedən ölkənin yığmasını UEFA Millətlər Liqasında final mərhələsinə çıxardığı üçün bu ada layıq görülüb. Komanda onun başçılığı altında bu turnirdə meydana çıxdığı 4 oyunun heç birində məglub olmayıb. Qeyd edək ki, Bosniya və Herseqvinada ilin en yaxşılارının mükafatlandırılması mərasimi dekabrın 17-də keçiriləcək. Xatırladaq ki, Prosinecki 2014-2017-ci illərdə milli komandamıza rəhbərlik edib.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İnformatika ixtisası üzrə I kurs tələbəsi Əliyeva Mənsumə Mətbət qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

***

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Kimya-biologiya ixtisası üzrə II kurs tələbəsi Axundova Məhbubə Xalıq qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.